БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! *43-дахи жэлээ гарана.*

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 105 (11091) | 1966 оной майн 1, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

АЛДАРТА МАЙН АЖАЛАЙ БЭЛЭГҮҮД

ДҮҮРГЭГДЭЭ!

Бүгэдэ арадай һайндэр — Майн Нэгэнние ажалай эрхим бэлэгээр угтахын түлөө тэмсэжэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой (Тарбагатай) шубуушад ехэ амжалта туйлаба. Эдэнэр гүрэндэ үндэгэ худалдаха жэлэйнгээ түсэб үлүүлбэ. Байгша ондо гүрэндөө 300 мянган үндэгэ худалдаха байбал, мүнөө тэрэнээ 350 мянгада хүргэнхэй. Энэ колхоздо дүршэл ехэтэй шубуушад олон. Крестинья Григорьевна Сазонова олон үндэгэ абадагаараа бүхы республика дотороо алдаршанхай.

В. БРЯНСКИЙ.

МҮРЫСӨӨН ҮРГЭЛЖЭЛЬӨӨР

КПСС-эй XXIII съездын хүндэлэлдэ социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ һэн. Октябрьска совхозой нагадэхи фермын һаалишад мүрысөөндэ түрүү һуурида гаража, түрүүшын кварталай түсэбые гүрэндэ һү тушаалгаар 112,6 процент дүүргээ бэлэй. Мүнөөшье эршэмтэйгээр ажаллажа байнад.

Мүнөө үнеэн бүриһөө суудхын 7—9 килограмм һү һаажа байһан Н. Цырендоржиева, С. Колодина, Е. Мункожапова, Х. Данзанова гэгшэд түрүүшүүлэй жолоо барижа ябана. Тиихэдэ үдэр бүри 750—806 килограмм һү гүрэндөө тушаажа байһан түбэй ферма түрүү зэргэдэ.

Д. ЖИГМИТОВ.

Зэдэ.

МОДОШОД ДОРЮУН

«Забайкаллес» комбинадай модо бэлэдхэгшэд табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн мүрысөөндэ һайн үрэ дүн туйлаба. Модо хюрөөдэхэ, шэрэхэ дүрбэ һарынгаа түсэб апрелиин 26-да дүүргээ.

Модошод даабариһаа гадуур 50 мянган кубометр модо бэлэдхэжэ, Майн һайндэрэй бэлэгээ Эхэ орондоо бариба. Модо бэлэдхэдэг түрүү предприятинууд — Хандагатайн, Итанцын, Шулуутайн, Худанай, Хүртэйн леспромхозууд түсэбһөө гадуур хэдэ мянгаад кубометр модо бэлэдхэжэ шэрээ.

Республикымнай модошод байгша оной дүрбэ һара соо нёдондо жэлэй энэ үеынхиһөө 130 мянган кубометрээр үлүү ехэ модо бэлэдхэбэ.

Н. ТЮРНЕВ.

ШАГНАЛДА ХҮРТЭМӨӨР

Сүүдхэдээ 260 тонно шулуу нүүрһэ малтан абаха даабаряа 420—430 тоннодо хүргэдэг 2-дохи участогай шахтёрнууд Галуута-Нуурай управлени соогоо түрүүлжэ гараба.

Ленинэй орденоор шагнагдаһан В. Р. Яковлевай даадаг бригада эрхим гэжэ суурхажа ябаһаар. Геологическа талаараа гайтай хүндэ байдалда хүдэлдэг энэ бригада даабаряа холо үлүүлэн дүүргэжэ, бүхы участогайнгаа шулуу нүүрһэ ехээр малтаха хэрэгтэ горитой туһа нэмэри оруулалсаа. Нүхэр Яковлев шагнал хайрада хүрэмөөр ажаллана.

Һайндэрэй хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгаяа холо үлүүлэн, апрелиин түсэбһөө гадуур 2500 тонно шулуу нүүрһэ малтаһан тухайгаа участогай коллектив элидхээ.

Ю. ОРЕШНИКОВ.
Галуута-Нуурай шахтоуправлениин горно мастер.

ҺАЙНДЭРЭЙ ТАЛАРХАЛ

КАЛЕНДАРИИН үшөө нэгэ хуудаһан һөхэгдэбэ.

Мүнөөдэр бүхы дэлхэйн ажалшадай, бүхы оронуудай хүдэлмэришэн ангиин революционно һайндэр — Майн Нэгэн! Хайшаашье харыт, хото, тосхонуудай үйлсэнүүдээр, һайндэрэй жагсаалда гараһан ажалшадай колоннонууд дээгүүр — хабарай үнгын сэсэгүүд мэтэ олон Улаан тугууд, лозунгнууд, транспарантнууд. Хайшаашье харыт, дундаршагүй омог баяр, замхашагүй хүхюун дуун, салгидама энеэдэн... Хабарай гайхамшагта һайхан энэ үдэр СССР-эй хани барисаата арадуудай хэлэн дээрэ:

— Бүхы дэлхэйн ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын үдэр, бүхы оронуудай хүдэлмэришэдэй нэгэдэл болон хани холбооной үдэр — Майн Нэгэн мандаха болтогой! — гэһэн үгэнүүд һүртэйгөөр соностоно.

Арюун һэбшээтэ хабар. Хорин Гурбадугаар партийна съездын хабар! Иимэ һайхан хабар дорюун шанга шадалтай, хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ нэрэ хүндэтэй болоһон манай Эхэ орон Майн Нэгэнэй һайндэрые тэмдэглэжэ байна. КПСС-эй Программа дотор табигдаһан түүхэтэ зорилгонуудые шиидхэхэ зуураа, хүдэлмэришэн анги, колхозно таряашад болон интеллигенци оронойнгоо ажахы, соёл культурые хүгжөөхэ, өөрыгөө хамгаалха хаба шадабариие дээшэлүүлхэ, совет арадай ажабайдалые улам һайжаруулха талаар горитой амжалтануудые туйлаа. Долоон жэлэй түсэбэй дүүргэгдэһэнэй һүүлээр манай орон дотор коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха замда шухала алхам хэгдээ. Ажаллахадашье, ажаһуухадашье мүнөө хүхюун сэнгүү, аятай зохид болоо!

Коммунис партиин XXIII съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон совет арад шэнэ табан жэлэй түсэбые бэелүүлжэ эхилбэ. Хэмжээлэшэгүй ехэ энэ тэмсэлэй түрүүшын дүнгүүд юу харуулнаб гэхэдэ, арадай ажахын алишье һалбарида, эрдэм техникыншье талаар, хүн зоной һуудал байдал һайжаруулхашье хэрэгтэ эли бодо амжалта алгадгүй туйлагдаһан байха юм. Табан жэлэй түрүүшын кварталай түсэбһөө үлүүлэн нилээд ехэ металл, нүүрһэ, машина ба тухеэрэлгэ, электроэнерги болоод, эдеэ хоолой зүйл, эд бараа Эхэ оромнай абаһан байна.

— **Парти болон арадай эбдэршэгүй бата агууехэ нэгэдэл мандаха болтогой!** — гэһэн Майн Нэгэнэй дүлэтэ уряа хүн бүхэнэй сээжэ зүрхэнэй шэмэглэл болонхойл!

Арюун һэбшээтэ хабар, Хорин Гурбадугаар партийна съездын хабар! Энэ хабарай арюухан һэбшээн Улаан-Үдын сэмбын фабрикын цехтэ гү, али Галуута-Нуурай шахта соо, Хорин хонишодой холын отарада гү, али Мухар-Шэбэрэй механизаторнуудай полевой станда, буряад эрдэмтын лабораторидо гү, али Хойто-Байгалай врачай кабинедтэ — хаа хаанагүй шэнэ ольһоор һэбшээлнэ. Арюухан хабарай энэ һэбшээн доро Буряад ороной ажалшад сэдьхэл баясуулма амжалта илалта туйлаа, туйлажашье байһаар. Промышленна продукци үйлэдбэрилхэ, мал ажалай продукци гүрэндэ тушааха түсэбүүдээ тэдэнэр болзорһоонь урид дүүргэһэн тухайгаа Эхэ орондоо омог баяртайгаар элидхээ.

— **Советскэ Союзай ажалшад! КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ, табан жэлэй түсэбые дүүргэлгэдэ бүхы хүсэеэ зорюулагты!** — гэһэн партиин дүлэтэ уряа бүхы совет арадые шэнэ шэнэ амжалтануудта зоригжуулна.

Совет арад, тэрэ тоодо буряад арад, интернационалист мүн. Мүнөөдэр ажалша арадай интернациональна һайндэр тэмдэглэжэ байхадаа, буряад арад пролетарска интернационализмын ленинскэ ёһо гуримуудта үнэн сэхэ, интернациональна уялгаяа саашадаашье шууд сэхээр дүүргэжэ байха тухайгаа мэдүүлхэ дүүрэн эрхэтэй. Совет арад шэнэ табан жэлэйнгээ түсэб түрүүшын үдэрнүүдһээнь эхилжэ үлүүлэн дүүргэжэ байхадаа, ангиин тэмсэлэй талаар аха дүүнэрэйнгээ үмэнэ мүн лэ интернациональна уялгаяа дүүргэнэ бшуу. Бидэнэр ажахынгаа политикаар дэлхэйн хүгжэлтэдэ революционно нүлөө үзүүлнэбди гэжэ Ленинэй үгэһэн захяа заабари мүнөө ямар гүн ехэ удхатай гээшэб!

Мүнөө жэлэй Майн Нэгэнэй һайндэр СССР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгалтада бэлэдхэлтэй тудаба. Һайндэрэй урда тээхи үдэрнүүдтэ манай арад совет парламентда һунгаха эрхим хүбүүд, басагадайнгаа нэрые политическэ болон ажалай айхабтар ехэ дэбжэлтын оршон байдалда нэгэн һаналтайгаар нэрлэбэ. Тэдэнэй дунда алдарта хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай болон арадай интеллигенциин түлөөлэгшэд бии. Энэ ушар хадаа манай орон дотор совет демократиин улам хүгжэн бэхижэдэг, гүрэн түрын хэрэгүүдые ударидалгада ажалшадые бүри эдэбхитэйгээр хабаадуулдаг байһанай бодото бэелэл, арсашагүй гэршэ мүн.

— **Советскэ Союзай ажалшад! Һунгуулиин кампанида эдэбхитэйгээр хабаадагты! КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө тэмсэлэй туг доро СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэе!** — гээд Майн Нэгэнэй Уряанууд соогоо КПСС-эй ЦК арад зондоо хандана.

Манай орон эгээл зүб хараа шугамаар урагшаа дабшана, коммунизмын орьёл өөдэ шууд сэхэ замаар зорино. Һанаһанаа бэелүүлхээр, зориһондоо хүрэхөөр хэзээдэ бэлэн! Коммунистнуудай агууехэ партиин, бүхы совет хүнүүдэй дура зоригынь нугаршагүй сэхэ. Хараа шугамынь — ленинскэ!

— **Манай орон дотор коммунизмын илан мандахын түлөө тэмсэлдэ шэнэ илалтануудые туйлахын тула урагшаа!**

ШЭЛЭЙ УТАҺАН ҺУБИГДАХАНЬ

Майн һайндэрэй урдахи социалис мүрысөөнэй тугые дээрэ үргэһэн Улаан-Үдын шэлэй заводой хүдэлмэришэд абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэбэ.

Заводой хүдэлмэришэдэй оролдосото ажалай үрэ дүн яһала ехэ: продукци үйлэдбэрилхэ дүрбэ һарынгаа даалгабариһаа гадуур 35 вагон сонхын шэл Эхэ оронойнгоо шэнэ барилгануудта эльгээбэ. Мүнөө эндээ заводой үйлэдбэри үргэдхэхын түлөө тэмсэл улам шангадаһаар. Үшөө нэгэ шэнэ цех — шэлэй утаһа гаргаха шэнэ үйлэдбэри ашаглалгада үгтэхэ ойртоо.

К. ИСАКОВ.

АЖАЛШАДАЙ АША ТУҺАДА

Нарин сэмбын фабрикын коллектив дүрбэ һарын түсэбһөө гадуур 14 мянган метрһээ дээшэ элдэб түрэлэй ноохон бүд нэхэбэ. Энэнь ажалшадай аша туһада эрхим бэлэг болоно.

КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые хүсэндэнь хүргэхын түлөө тэмсэл сэмбын фабрикада түлэг дундаа. Түсэблэлгын шэнэ гуримда орохын түлөө бэлэдхэл хэгдэнэ. Үйлэдбэриин гол фондын түхэриг бүриһөө олзо доход ехээр абадаг болохын тула шухала хэмжээнүүд хараалагдаад, бэелүүлэгдэжэ эхилээ.

МИНИСТРЭЙ АМАРШАЛГА

СССР-эй Оборонын министр, Советскэ Союзай Маршал Р. Я. Малиновский Ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын үдэр, бүхы оронуудай хүдэлмэришэдэй бата нэгэдэлэй, аха дүүгэй холбоо барисаанай үдэрөөр дашарамдуулан, Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой солдадууд болон матросуудые, сержантнууд, старшинанууд, офицернүүд, генералнууд болон адмиралнуудые амаршалба.

Майн Нэгэнэй һайндэрые тэмдэглэн, Эхэ оронойнгоо ниислэл — баатар хото Москвада, союзна республиканууда ниислэл хотонуудта, герой-городуудта артиллериин буудалгаар салют үгэхые Оборонын министр захирба.

ИЛАГШАДТА — УЛААН ТУГУУД

Россин Федерациин малшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй 1966 оной нэгэдэхи кварталай дүнгүүдые РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет, Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет гаргаба.

Мал ажалай продуктнуудые элбэгээр абажа ехээр бэлэдхэхын, малай болон шубуунай ашаг шэмые дээшэлүүлхын, единицэ продукт абахын тулада хүсэ болон тэжээл эгээн багаар гаргашалхын түлөө мүрысөөндэ Баруун-Хойто нютагуудһаа — Вологодско областиие, Түбэй нютагуудһаа — Владимирска, Калужска областьнуудые. Волго-Вятка шадарай нютагуудһаа — Чувашай АССР-ые. Волго шадарай нютагуудһаа — Ульяновска областиие. Хойто-Кавказай газар нютагуудһаа — Краснодарска хизаарые. Урал шадарай нютагуудһаа — Свердловско областиие. Баруун-Сибириин газар нютагуудһаа — Новосибирскэ областиие. Зүүн-Сибириин нютагуудһаа — Эрхүүгэй областиие, Алас-Дурна зүгһөө — Приморско хизаарые. Хойто зүгэй нютагуудһаа — Магаданскэ областиие илажа гараа гэжэ мэдэрхэ.

Мүрысөөндэ илажа гарагшадта РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугууд, тус бүридэнь 10 мянган түхэригэй шан үгтэхэ болоо.

Тус бүридөө 5 мянган түхэригэй шангууд социалис мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлһэн иимэ автономито республиканууд, хизаарнууд болон областьнуудта: Баруун-Хойто нютагуудһаа — Ленинградска, Псковско областьнуудта, Түбэй нютагуудһаа — Рязанска, Брянска, Тульска областьнуудта, Волго-Вятка шадарай нютагуудһаа — Мариин АССР-тэ, Волго шадарай нютагуудһаа — Татарай АССР-тэ, Хойто-Кавказай газар нютагуудһаа — Дагестанай, Кабардино-Балкариин АССР-нүүдтэ, Түбэй хара хүрьһэтэ газартай нютагуудһаа — Курска областьдо, Урал шадарай нютагуудһаа — Пермскэ, Тюменскэ областьнуудта, Баруун-Сибириин газар нютагуудһаа Кемеровскэ областьдо Зүүн-Сибириин нютагуудһаа — Тувын АССР-тэ, Алас-Дурна зүгһөө — Хабаровска хизаарта, Хойто зүгэй нютагуудһаа — Коми АССР-тэ үгтэхэнь.

Мал ажалай продуктнуудые элбэгээр абаха, ехээр бэлэдхэхэ, малай, шубуунай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ талаар 1966 оной нэгэдэхи кварталда тон һайн үрэ дүн туйлаһан Башкирай, Мордвагай, Чечено-Ингушай АССР-нүүдэй, Красноярска хизаарай, Калининградска, Архангельска, Смоленскэ, Калининска, Костромской, Горьковско, Камчатска, Куйбышевска, Новгородско областьнуудай колхоз, совхозууд һайнаар хүдэлөө гэжэ РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет, ВЦСПС тэмдэглээ.

(ТАСС).

ҮБГЭН - ҺААЛИШАН

Жара гараһан үбгэн һаалишанаар хүдэлжэ байха гэжэ жэгтэй бэзэ. Нүхэр Сындеев юһэдэхи жалөө Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо үнеэ һаана. Ринчин Сындеевичые пенсионер гэхээр бэшэ. Солбон, сарюун зандаа. Хүдэлжэ эхилһэн түрүүшынгээ жэлһээ аймагай түрүү һаалишадай зэргэдэ гараһан. Коммунис ажалай ударнигай нэрэ солые үндэр дээрэ үргэжэ ябадагынь гайхалгүй. Түсэб, даабаряа ходоодоо үлүүлэн дүүргэдэг.

Һаяхан Ринчин Сындеевичэй габьяата ажалые үндэрөөр сэгнэн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум оронойнгоо дээдэ шан — Ленинэй орденоор шагнаба.

Аха. **П. ЖУЖАЕВ.**

Дондок УЛЗЫТУЕВ

УЛААН ТУГТА МАЙ

Дулаан майгаа угтанхай,
Улаан тугаар далланхай.
Жабхалан дуугаа үргэнхэй,
Жагсан бодоол энэ дэлхэй.

Баруун тэрэ хотонуудаар,
Халуун урда оронуудаар,
Дурныш наран зүгтэшье,
Үрвын холо нютагташье,

Бегоолшууды уряалан,
«Бодыт» — гэжэ уряалан,
Дулаан майгаа угтанхай
Улаан тугууд даабанхай!

Алас-Дурна хизаарһаа
Алар Балтика хүрэтэр
Амгалан мандэ тэниһэн
Агуу Ехэ Совэдтэм.

Хүдэлмэригиингээ охин соо,
Хүгжэлтынгөө түлэг соо,
Дулаан майгаа угтанхай.
Улаан тугууд манданхай!

Бургааһанай гүлгэлхэ,
Буурал дэлюун хабарые,
Сэгээн сэнхир Саямин,
Сээжэн дээрээ угтажа,

Хорвоо манхан тайгынгаа,
Хормой дээрэ мансылан,
Байгал ехэ далайнгаа,
Эльгэн дээрэ бөөмэйлэн,

Хухын дуугаар хүнхинөөд,
Хүжын амяар анхилаад,
Зүлгэ ногоо, сэсэгүүдээ,
Зүрхэн дээрээ үлгыдөө...

Хэһатай зүүдэ манууулан,
Хангай тайгам дунгяарна.

Тэнгэриин зүйдэл һануулан,
Тэрэнгиин һөөгүүд ягаарна..

Галин-гулин гэлдэһэн,
Галуу нугаһадай дали дээрэ.
Халуун орон нютагһаа
Халюун хабар нүүбэ гээл.

Хабар буугаал, Буряадтам,
Харыт, элдин дайдаяа.
Бардам сээжын оёорһоо
Баясан дуулыт майтаяа!

Зайн галаар толорһон,
Майн сэлгеэ үглөөгүүр,
Түрэл Совет оромни
Түмэн тугаа үргөө гү?

Улаан талмайн үисэг дээр,
Улаан тугууд урдана.
Даяр дэлхэйн монсог дээр,
Дайсад манай һүрдэнэ!

Бурьяа хабараа угтажа,
Буряад дайдам манарнал,
Улаан-Үдым гудамжаар
Улаан тугууд намирнал.

Табан жэлээр алхалһан
Табин жэлтэ замаймнай,
Амжалтануудаар баталһан,
Амгалан энэ сагаймнай,

Хэсэг болохо манай май,
Хэшэг болохо агуу май,
Түмэн түмэн жэлнүүдтэ
Түби дээрээ мандажа бай!

Майн нэгэнэй үдэрөөр,
Һайн һайхан үдэрөөр
Айл аймаг зонхоноо
Амаршалбаб энэ шүлэгөөр!

МАЙМНАЙ ТУГ: ЭБ НАЙРАМДАЛ, А

МАНАЙ арад түмэнэй ходоодоо угтан хүлеэн үнгэргэдэг Майн нэгэн маша һайханаар мандан гараба.

Урин һайхан ургы сэсэгэй хөөрхэн сэнхир баглаае дэлгэр уужам нютагуудаарнай дэлгээн ерэдэг май һара.

Хэрбээ хээрэ талада гансахан ургын ургаад һуугаа һаа, тэрэниие оройдоол арбаадшье алхын газарһаа обёорон харахань бэрхэтэй байха. Харин тала майлын ара үбэрые хэдэн зуу мянган, миллион ургынуудай бүрхөөшөөд байгаа һаа — хэршье холо ябаһан хүнүүдтэ нюдэнэй үзүүртэ байһан хада майлын үбэр сэнхир хүхөөр харагдаха...

Хээрэ талада хони малаа адуулжа, хамагта хүндэтэйшье, харюусалга ехэтэйшье ажалаа арад түмэнэйнгөө, ами бэеынгээшье ашаг олзо, алдар соло нэрын түлөө нэрэтэй түрэтэйгөөр бүтөөжэ ябаһан манай малшад хэн хэнһээшье түргэн хабарай ургы сэсэгые харан золгожо баясадаг зон гээшэ. Сонхын можо дээрэ шабар горшоог соо һалбардаг, барянда тэжээгдэһэн шубуухайдал адли эрхэ байдалтай сэсэгые гэртээ һуужа һууһан хүнэй харадаг һаань, сэлгеэн хонгор дайдада ажал хэрэгээ ябуулаашад арюун хангал сэсэгтэ далайн алишье тэжшээ долгилон миралзахые сэдьхэлээ жаргуулан анхардаг.

Хориин аймагай Үдын совхозой хонишон Намжилма Тогмитова хаяаран зэнхыһэн тала нютагайнгаа хабарай түрүүшын хангал сэсэгүүдые хамагһаа түрүүн хараад, бултанһаа түрүүн ярража мүндэлшөөд үшөө бээрэхэжэ һууһан сэсэгые таһалжа абахаяа хайрладаг, һэрюун хүйтэн һалхинай һэшхэлгүй шэрүүнээр үлеэһэн зүг шэг тээһээнь хабтагар шулуу бодхоожо халхабша нэмэри хэжэ үгэдэг эхэнэр малшадай нэгэниинь юм.

Гансашье хуудаһа алгад гарангүй, календариин гурбан зуун жаран табан хуудаһа хэрбээ бидэнэй гэдэргэнь һэхээ һаа, Намжилма Тогмитова хамаг ажалдаа хамта ябадаг нүхэдэйнгөө, гэр бүлынгөө. илдам инаг хүүгэдэйнгээ дунда нёдондоной майе угтажа байхал һэн.

Тиихэдэ, нёдондоной Майн нэгэнэй үдэр бидэнэй Намжилмада хандажа:

— Та Эхэ оронойнгоо ниислэл Москва хото ошожо үзэнхэй гүт?—гэжэ асуугаа һаа, тэрэ хадаа бидэндэ:

— Би нэгэшье удаа Москвагаа ошожо үзөөгүйб. Москва хотоёо ошожо, хаража үзэжэ ерэһэйб гэжэ ходо һанагшаб. Теэд үзөөгүйшүүлэй дунда намдал адли ошоһойб гэжэ һанахагүй хэн бии юм?—гэжэл харюусаха һэн.

— Та ехээр бү халаглагты! Ехэшье үни болонгүй, оройдоол гараха 1966 оной Майн нэгэн болотор та Москва хотоёо заата заагүй ошохот.

Москвагай эгээн түб дээрэ байдаг үнэтэй гоё гостиницануудай нэгэндэ байхат. Табан хоног шахуу үдэр, һүнигүй гүйдэг поездоор бэшэ, хөөбэлзэгшэ үүлэнэй сааханууд, хүхэрэгшэ тэнгэриин нааханууд зура сохин ниидэдэг мүнөө үеын мүнгэн годли—«ТУ-104» гэдэг самолёдоор ниидэхэт! Юумэ хүүмэ үзэхэ харахаяа һонирхожо ябадаг хэдэн минга миллион юрын аяншалагшадай нэгэниинь боложо ошохогүй, агуухэ ленинскэ партиингаа алдар солото XXIII съездын дүүрэн эрхэтэ делегат түлөөлэгшэнь боложо ошоод, агуухэ съездын ажал хүдэлмэридэ арбан үдэр хабаадалсахат!

Үнгэрэгшэ жэлэй Майн нэгэнэй үдэр хэрбээ бидэнэй иигэжэ хэлээ һаа, Намжилма эдэ үгэнүүдтэмнай этигэхэ байгаа гү? Баян жаргал хоёроо бултыень эдлэжэ ябаһан булаг уужам сэдьхэлтэ буряад басагадай ажалша түрүү нэгэниинь юун гэхэ байгааб?

— Үгы аб даа... Та юу хэлэнэт... Майн нэгэнэй баярай энэ үдэртэ манай гэртэ айлшан боложо аяга сайемнай, алтан хундагата духаряаемнай барижа, ама халаһан уран зохёолшо хүнэй уярма һайхан юрөөл фантази бэшэ аал даа?—гэжэ тэрэ хэлэхэ байгаа гү?

Али...

Али Намжилма түр зуура һууд гээд:

— Теэд, хэдэг ажалыемни зон арадаймни, Коммунис партиимни үндэрөөр сэгнэжэ, партиин съездын делегат түлөөлэгшэ болгоо һаань, ехэл золтой хүн болохол бэзэб даа. Манай ороц соо зарлагдаһан али бүхы съездүүдтэ үнэн сэхээр ажал хэһэн лэ хүнүүд сугларагшал бэшэ гү? — Иимэшье харюу хэлэжэ болохо байгаа аалам?

Теэд үнгэрһэн жэлэй календарь гэдэргэнь һэхэжэ, үнгэрэгшэ жэлэй Майн нэгэндэ манай һанааша, хэлээшэ хамаг юумэн бүрин гүйсэд бэелүүлэгдөө.

Буянтай жаргалтай буряад басагадай эгээлэйнь нэгэн болохо, Хориин аймагай хонишон Намжилма Тогмитова агуухэ партиингаа XXIII съездэ Буряадайнгаа республикын коммунистнарай делегадуудай нэгэниинь болон һунгагдажа ошожо ерээ!

Намжилмагай үни холынь һайхан хүсэл үльгэр соо хэлэгдэһэн, дуун соо дурдагдаһан шэнгеэр бэелүүлэгдөө!

Намжилма Москва городоо ошожо, олон зуун жэлэй түүхэ соо үзэхые үзэһэн, харахые хараһан, дуулахые дуулаһан Улаан талмайгаар ябаа...

Агуухэ Ильичэй алхалан дундуурнь ябаһан талмай...

АРЮУН ҺЭБШЭЭТЭ ХАБАР

Совет арад зоной дэлхэйн түрүүшын космонавт Юрий Гагаринние угтаһан талмай...

Хориингоо хонгор үргэн талада хонидоо адуулхаяа үглөө бүри гарадагтаал тон адляар бэеэ зэһэжэ, Намжилма Москвада, үглөө бүри съездынгээ делегадай хүндэтэ нангин ажал албанда арбан үдэр соо Съезднүүдэй ордон ошохоёо Улаан талмайгаар Кремль тээшэ алхалаа.

Оройдоол хоёр жэлэй саада тээ партиин гэшүүн болоһон манай Намжилма агуухэ Ленинтэй өөртэйнь хамта ажаллаһан, Владимир Ильичэй захяа заабари олонто удаа дүүргэһэн, Октябриин революциһаа холо урда Коммунис партиин гэшүүн болоһон нүхэдөөр хамта Съезднүүдэй ордондо арбан хоног соо ажаллаа!

Агуухэ съездые амаршалан хамтарһан 86 аха дүү коммунис болон хүдэлмэришэнэй, мүн национально-демократическа партинуудай түлөөлэгшэдэй үгэ хэлэжэ, манай Коммунис партиин ямба хүндын яашагүй ехээр үргэгдэжэ, дэлхэйн алишье гүрэнэй хэршье саана холо байһан буланда нэрэ солоёо магтуулан дуудуулан байхые хоёр шэхээрээ дуулажа, хоёр нюдөөрөө хадуун хараа!

Съездын боложо байһан үдэрнүүдэй нэгэндэ баглаа һайхан улаан гвоздика сэсэгүүдые бүхы эхэнэр делегадуудта хубаажа үгэбэ.

Энэнь Франциин ажалша эхэнэрнүүдэй, коммунист эхэнэрнүүдэй съездын эхэнэр делегадуудта зорюулжа зорюута эльгээһэн сэгнэшэгүй сэнтэй, ухаалашагүй удхатай сэсэгүүд! Эдэ сэсэгүүд соо француз болоод совет арадуудай эгээл зол жаргалта хүүгэдэй хасарай улаа ягаахан үнгэ, Парижай Коммунын баррикада дээрэ Франциин пролетаринарай адхаһан, Россин коммунистнарай революциин байлдаануудта адхаһан шуһанай улаан үнгэ будаг байлсанал шуу!

Тэрэ улаан гвоздика сэсэгэй нэгые Намжилмаашье гартаа баринхай альга ташан зогсоо. Түрэл съездын түүхэдэ ороһон сэсэгүүдэй хубаагдажа, совет болон француз арадуудай, француз болон совет коммунистнарай хоорондохи ханилан барисаанай хараа байса бэхижэн байһан эгээл энэ минутада холын космос хүрэжэ ошоһон «Луна-10» гэһэн манай станциһаа, һарын оршон тойрондохи манай космическа шэнэ станциһаа «Интернационал» зэдэлэн ханхинаа.

Бүхы дэлхэйн пролетаринарай нэгэдэлдэ соло дуудаһан партийна гимн, һаналаа, нэгэдэгты, хүсэеэ нэгэдүүлэгты, ээрхэг түримхэйшүүлые хазаарлагты!!! гэһэн дохёо болон зэдэлбэ.

Иимэ һайхан хабар, мэндэ амар!

Чимит ЦЫДЕНДАМБАЕВ,
уран зохёолшо.

БУРЯАД ОРОНОЙ БААТАРНУУД

Алексей БАДАЕВ

АЛХАЛНА МАЙ

Юртэмсэ дэлхэйн
Юрын ажалша хүнүүд
Хүндэтэйгөөр магтак,
Хүлеэжэ байбал шамай —
Жаран зургаадахи оной
Жабхаланта баатар—Май!
Угаа һайханаар хубсалаад.
Угтажа байбал манай
Уладай хүсэл найдал
Улаан манай Талмай.
Бүлеэн һэбшээн
Үлеэн үлеэн амилхадажа,
Наран элшээ
Улам улам шангадхажа,
газарай шарай
гайхалаар хубилна.
Хуушаржа харлаһан
хубсаһаа урилна.
Иигэжэ байгаалимнай
Удаан нойрһоо һэргэнэ.
Иигэжэ хабарнай
мандаа дуугаа бэлэглэнэ.
Тиигэжэ сэдьхэлнай
Дура баяраар халина.
Тиигэжэ зүрхэмнай
дуу дуулахаяа яарана.
Энэ дуумнай —
эб найрамдал тухай дуун.
Хамаг арадуудай
хани барисаан тухай дуун.
Эгүүридэ мүнхэ
Эхэ орон, парти тухай дуун.
Эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэгшэдэй
эрхимэй эрхим дуун!
Энэ үдэр,
эршэтэ дуугаа зэдэлүүлэн,
ажалша хүнүүд
агуу жагсаалдаа гараба.
Һайхан хүсэл,
һанал бодолоо нэгэдүүлэн,
улаан тугуудаа
уран гарнуудтаа үргэбэ.
Дабшана хүнүүд —
дорюун томо, үндэрнүүд.
Ехэ дабшалта сооно
Ерээдүй тээшэ урилдаан.
Бушуугаар алхална
буряад, поляк, румынууд,
бусад яһатан һубарилдаад.
Эдэшни —
хүдэр хүдэр мүрэнүүдээрээ
хүрьһэтэ дэлхэйе тулгалан
ябанад.
Холонхой шэрүүн альган дээрээ
хүнүүдэй ерээдүй абажа ябанад.
Үглөөдэрнай —
үүр мэтэ һайхан —
үер жаргалаар халинхай.
Үглөөдэрнай
коммунистическэ ерээдүй —
хүрыт гэжэ далланхай.
Дабшана хүнүүд —
дорюун томо, үндэрнүүд.
Алхалан гарахадань хооһон
талада
алтан шэниисэ долгилно.
Захагүй үргэн хүбшэ тайгада
завод, фабриканууд амилна.
Сагай уларил урин боложо,
сэл губи сэсэглэнэ.
Хүнүүдэй шарай зүһэ орожо,
хүхюутэйгээр энеэбхилэлдэнэ.
Дабшана хүнүүд —
дорюун томо, үндэрнүүд.
Богоолой гэнжэ
бута сохиһон африканецууд,
хэсүү тэмсэлдээ
хэзээдэ илаха вьетнамецууд,
тантай—зүрхэ сэдьхэлнай!
Тантай—этигэл найдалнай!
Таанадай уйдхар зоболон—
маанадай уйдхар зоболон.
Таанадай баяр баясхалан —
маанадай баяр баясхалан.
Үзэгдөөгүй баатаршалгытнай
үндэрөөр сэгиэнэбди.
Үнэн хэрэгтнай илаха гээд
үнэхеэрөө этигэнэбди.
Хүдэр Майтай дашарамдуулан,
хүдэлмэришэ хүн,
хүсэ шадалаа эршэдхэ!
Хүн түрэлтэнэй жаргалай соло
дуудан.
ажалша хүн,
алхасаяа түргэдхэ!

Борьёогой совхозой үргэн тала дайда. Тэндэ түрүү тракторист Ефим Иннокентьевич Федоров булад хүлэгөө жолоододог.

Түүхын эрдэмэй доктор И. А. Асалханов эрдэм наукын хүгжэлтэдэ өөрынгөө хубитые оруулжал байдаг заншалтай.

Нарин сэмбын фабрикын хүдэлмэришэн, коммунис ажалай ударник Надежда Калашникова үндэр бүтээсэтэ ажалаараа суурхана.

Ф. СОРОКИНОЙ фотонууд.

ХҮСЭЛНАЙ ИИМЭ

Түрэл Коммунис партиингаа һаяхан үнгэрһэн XXIII съездын делегат боложо, хүдэлмэридэнь хабаадаха золтой байһанби.

Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо Эхэ ороноймнай хамаг заха хизаарнуудһаа ерэһэн алдар солото хүнүүд олон байгаа. Богонёор хэлэхэдэ, Советскэ Союзай коммунистнуудай һунгаһан делегадууд—эрхимүүдэй эрхимүүд эндэ сугларжа. XXIII съезд дээрэ табигдаһан асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байна.

Съездһээ бусажа ерэхыемни нүхэдни, бригадымни гэшүүд ехээр хүлеэжэ байгаа. Тэндэ хараһан, үзэһэн тухайгаа, хүсэл эрмэлзэл тухайгаа нүхэдтөө хэлэжэ үгөөб. Мүнөө зорилгомнай тодорхой—съездын шиидхэбэринүүдые хүсэндэнь хүргэхын түлөө тэмсэлдэ шармайн оронхойбди. Бригадымни гэшүүд найдамтай даа. Миниингээ Москва, съездэ мордоходомни «Бидэндээ һанаагаа бү зобо. бусажа ерэтэршни хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар хүдэлмэрилхэбди» гээ һэн. Хэлэһэн үгэдөө хүрөө. Съездын боложо байхада бригадымни гэшүүд үдэр һүниие илгангүй ажаллаа.

Мүнөө партиин XXIII съездын шиидхэбэринүүдые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэлэй хаа хаанагүй дэлгэржэ байһан үедэ шэнэ табан жэлэй түрүүшын хабарай һайндэр—Майн 1 тэмдэглэгдэжэ байна. Манай Хандагатайн леспромхозой хүдэлмэришэд энэ һайндэрые ажалай һайн амжалтаар угтаба. Продукци үйлэдбэрилхэ дүрбэ һарынгаа түсэб болзорһоонь арбан үдэрөөр урид дүүргээбди. Тиигэжэ хэдэн арбаад мянган кубометр модо оронойнгоо арадай ажахыда бэлэглэбэ.

Мүн миниишье даадаг бригада социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсан, Майн һайндэрые угтаба. Апрель һарадэ 2.068 кубометр модо бэлэдхэхэ түсэбөө болзорһоонь гурбан үдэрөөр урид дүүргээбди. Саашадаа бидэнэй бэелүүлхэ зорилго ехэ. Эгээл гол шухалань гэхэдэ, бүхы хэмжээгээр ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ хэрэгтэй.

Ажалдаа түрүү арга хэрэглэн, даажа байһан бүхы техникэеэ, илангаяа трактораа бүтээсэтэйгээр ашаглаха гээшэ бидэнэй хүдэлмэриин шухала эрилтэ болоно. Үнгэрһэн жэлдэ бригадамнай 27 мянган кубометр модо бэлэдхэжэ Эхэ орондоо бэлэглээ һэн. Энэ жэлдэ тэрэ туйлалтаяа гүша мянгада хүргэхэ зорилготойбди. Эдэ зорилгонуудые дүүргэлгэ хадаа КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые хүсэндэнь хүргэхэ хэрэгтэ харюу болохо гэжэ ойлгонобди.

А. КУДРЯШОВ,
КПСС-эй XXIII съездын делегат.

Шэнэ барилгын талмай дээрэ Шанга ажалай сууряан зэдэлнэ. Урган бодоһон гэрнүүд дээрэ Улаан тугууд намилзан хиидэнэ.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

УРМАТАЙНУУД

Долоон жэл дабагдажа, шэнэ табан жэлээ эхилээд байна гээшэбди. Колхознигуудаймнай урда шиидхэхэ зорилгонууд аргагүй ехэ. Энэ жэлдэ түрэл партиимнай XXIII съезд дээрэ коммунизмын һэрүүл һайхан замаар дабшаха түсэб хараалагдаба. Парти, правительствынгаа арад зоной ажана байдалые һайжаруулха хэрэгтэ айхабтар ехэ һанал оролдолго гаргажа байхада, манай юрөөгэйхид ниитынгээ ажахые үшөөл баян болгохо хүсэлтэй.

Ниитын ажалда хүнэйл оролдолго хэрэгтэй. Тэдэнэр хамаг ажалые бүтээнэ, артелиин экономикые хүгжөөнэ, олон һалбарита ажахынгаа олзо доходые арьбадхана гээшэ. Тиимэһээ ажалай түрүүшүүлые майн һайндэрөөр амаршалхатаяа хамта, тэдэнэй нэрые дурдаябди. Колхозоймнай түрүү хонишодой нэгэн Бутыд Батуева хамтын ажалда ёһотойл үнэн сэдьхэлээ табижа ажалладаг эхэнэр. Мүнөө зуун эхэ хониин бүриһөө 98 хурьга түлжүүлээд байна. Бутыд Лубсанимаевна КПСС-эй XXII съездын делегадаар һунгагдажа, оронойнгоо ниислэл Москва зорижо ерээ һэн. Хонишон тэрэнээ һанажа ябадаг. Һайнаар лэ ажалладаг хүнүүд иимэ золдо хүртэнэ ха юм. Хонишод Ламажаб Чагдуров, Жимбэ Хайдапов.Аюша Эрдынеев гэгшэдые муугаар ажалладаг гэжэ хэншье хэлэхэгүй. Мүнөө жэлдэ саһа ехэтэй, хэды хүйтэн үбэлэй тудаашье һаа, эдэнэр малаа тураангүйгөөр, гарза хоролтодо оруулангүйгөөр ондо оруулжа байнхай. Оролдосотойгоор ажаллажа байдаг һаалишад, малаа адуулагшадшье олон.

Тариан ажал тухай хэлэхэ болоо һаа, механизаторнуудай урда малшадһаа өөрэгүй ехэ харюусалгатай зорилго табигдана. Энэ хабар бүхыдөө 5 мянган гектарта эртын ороо һото ургамал таригдаха. Энээниие хүдэлмэриин 8 хоногой туршада дүүргэхэ һанаатайбди. Тиихэдэ тарялангай газар зүбөөр хубаарилагдажа, саашадаа севообородые нарин заабаряар эрхилхэ болонобди. 1700 гектарта эртын паар хахалхабди. Мүнөө энэ хүдэлмэри эмхитэйгээр үнгэргэгдэжэ байна. Энээнтэй хамта, артелиимнай луговодууд сабшалантаа һайжаруулжа, үбһэ ногооной баян ургаса абахын түлөө тэмсэнэ. Мүнөө хабар 500 гектар сабшалан аммиагай уһаар үтэгжүүлхэ, 100 гектарта шугы бургаһан сэбэрлэгдэхэ юм.

Майн һайндэрые угтажа байхадаа, колхозоймнай гэшүүд шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ артелиингээ олон һалбарита ажахые бүрил ехээр хүгжөөхэ зорилготой.

Ж. ВАНКЕЕВ,
Сэлэнгын Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ, Социалис Ажалай Герой.

ИНТЕРНАЦИОНАЛЬНА УЯЛГАЯА БЭЕЛҮҮЛЭН

Эхэ оронноймнай, аха дүү социалис оронуудай арад зон ерээдүйн гоё һайхан общество байгуулха замаар урагшаа дабшажа, шэнэ шэнэ амжалта туйлаха байһандаа батаар этигэнэ. Манай ерээдүйн саг һаруул һайхан, найдамтай.

Үглөөдэрэй, холын ерээдүйн түсэб, харас шугамые партимнай зохёожо, тэрэниие бэелүүлхэ арюун зорилго арад зондоо даалгажа үгэбэ. Партиин XXIII съезд шэнэ табан жэлэй түсэб хараалаа, арадай ажахые хүгжөөхэ шэнэ шата тодорхойлоо.

Манай заводойхид арадай ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ ашатай туһатай продукци үйлэдбэрилдэг. Хэдэн түхэлэй автокранууд, электродвигательнууд заводоймнай хашаа сооһоо гаргагдажа, Эхэ ороной олон зүг тээшэ эльгээгдэнэ. Хоёр жэлэй саада тээ манай коллектив ондоо гүрэнүүдэй захил дүүргэжэ эхилээ. Хүдэлмэришэдэймнай гараар бүтээгдэһэн автокран, электродвигательнууд аха дүү Монгол, Болгари, Чехословаки, мүн Афганистан, Арабуудай Нэгэдэмэл Республикэ эльгээгдэдэг болоо.

Минии ажалладаг кран бүтээлгын цехэй хүдэлмэришэд ондоо оронуудта эльгээгдэхэ продукци дуратайгааршье, анхаралтайгааршье бүтээдэг. Иигэжэ тэдэнэр интернациональна уялгаяа бодотоор бэелүүлнэ, хари гүрэнүүдэй хүдэлмэришэн ангитай холбоо барисаагаа бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһа нэмэрээ оруулалсана. Аха дүү социалис оронуудай, ондоошье байгуулалтатай гүрэнүүдэй захилые харюусалга ехэтэйгээр хүдэлмэришэн бүхэмнай дүүргэдэг. Энэньшье ойлгосотой бэзэ. Хилын саана эльгээгдэхэ продукциин шанар эрхим һайн байха ёһотой. Предприятиин тэмдэг бүтээһэн продукци дээрэнь табигдадаг. Эрхим һайн продукци бүтээхэ гээшэ совет хүдэлмэришэнэй нэрэ хүндын, һэшхэлэй хэрэг болонхой.

Бидэнэр иимэ даабари абахадаа, автокрануудай детальнуудые хилын саана эльгээгдэхэ гэһэн тусхай тамгатайгаар бүтээдэгбди. Тэдэ детальнууд эгээл дүй дүршэлтэй, бэрхэ нүхэдтэ даалгагдадаг. Техническэ хиналтын таһагай хүдэлмэрилэгшэд тэрэ продукциие онсо анхаралтайгаар шалгажа абадаг. Автокран, электродвигатель бүтээхэдээ, тэдэнэй газаа тала түхэлдэ мүн лэ тусхай анхарал хандуулагдадаг. Харахада таатай зохид, таарамжатай үнгөөр шэрдэгдэһэн байха ёһотой. Нёдондо манай цехэйхид 25 автокран бүтээжэ, хилын саана эльгээһэн юм. Энэ жэлдэ май һараһаа ондоо гүрэнүүдэй захил дүүргэжэ эхилхэмнай.

Дэлхэйн түрүү анги—хүдэлмэришэдтэй интернациональна холбоогоо бүри бэхижүүлхэ, арадай ажахын һалбари бүхэниие хүгжөөһэнэй ашаар Эхэ оронойнгоо хүсэ шадал арьбадхан, бусад оронуудта хани ёһоной туһаламжа хүргэхэ гэжэ партиин XXIII съездын баталан абаһан шиидхэбэри дотор тэмдэглэгдэнэ. Бидэнэр партиингаа гадаадын, дотоодын политикые үнэн зүрхэнһөө һайшаана, дэмжэнэбди.

Бидэнэр бүхы дэлхэйн ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын һайндэр—Майн нэгэниие ажалдаа амжалта туйлан угтабабди. Цехэй слесарно-кабинна манай участок һара соо автокрануудай 47 кабина хэхэ түсэбтэй. Апрелиин даабариие 23-да дүүргээд, түсэбһөө гадуур 10 кабина хээбди. Партиин съездын боложо байһан үдэрнүүдтэ эршэмтэй шангаар ажаллажа, даабаряа холо үлүүлэн дүүргээбди гэжэ онсо тэмдэглэмээр. Съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгаяа бодотоор бэелүүлһэн манай участок завод соогоо түрүү һуури эзэлжэ, эрхим мастерска участок гэһэн нэрэ зэргэдэ, 1-дэхи мүнгэн шанда хүртэһэн юм.

Манай хүдэлмэришэдэй гараар бүтээгдэһэн машина, приборнууд, олон түхэлэй ондоошье продукци аха дүү, мүн бусадшье оронуудта эльгээгдэжэ, аша туһа хүргэнэ гэжэ мэдэрхэдэ урматай, баясамаар. Мүнөөдэр бидэнэр, хүдэлмэришэд, эрхэ сүлөөгөө олоһон социалис оронуудай, эрхэ сүлөөгэй, зол жаргалта байдалай түлөө тэмсэжэ байһан хариин гүрэнүүдэй бүхы хүдэлмэришэдтэй һаналаа нэгэдэн, шэнэ байдал зохёохо тэмсэлдээ амжалта туйлахыень хүсэнэбди.

З. СУЧКОВ.
«Электромашина» заводой кран бүтээлгын цехэй мастер.

УРДАМНАЙ үргэн полинууд нэмжынэ юундэшьеб ондоо болоһондол харагдана. Магад эндэһээ баян ургаса абтажа болохо. Этигэлтэй! Шэнэ табан жэлые угтажа байхадаа, Охин-Булагай механизаторнууд хэдэн мянгаад гектар газарта паар хахалаа. Тиимэ полидо орооһо тариан ургангүй яахаб!

Совхозой гурбадахи бригада. Ажахы соогоо эгээл түрүүлэн тарилгадаа ороод. түрүүшын мүрнүүдые гарган, алтан шаргал шэниисэеэ газарай хүрьһэндэ һуулгажа байна. Бригадир нүхэр Ветошников ажалаа эмхитэйгээр ябуулжа байхадань механизаторнуудаа магтана. «Орденово» гэжэ газарта 141 гектарта «Онохойн-4» сортын шэниисэ таригдаха юм. Мүнөө эндэмнай сеялкэнүүдэй хэдэн агрегат табигданхай.

Тарилга гансашье эндэ хэгдэнэ бэшэ, мүн 4-дэхи тракторно-тариан ажалай бригадынхид хүдэлмэридөө хам оронхой. Эндэхид «Питомник» гэжэ газарта нёдондо 150 гектар паар хахалаад, тэндээ мүнөө шэниисэ хэрээһэлүүлэн тарижа байна. Бригадын бригадир Николай Ефимович Асеев дүршэлтэй хүн. Мүнөө хабар механизаторнуудые хоёр халаанда хүдэлгэхэ гэжэ шиидээд, бултандань даалгабари үгэнхэй. Механизатор бүхэн тарилгын үедэ ямар ажалда ябаха тухайгаа тодорхойложо абанхай.

ҺАЙХАН САГАЙ АМИСХАЛ

ЗУРАГЛАЛ

Мүнөө жэлдэ механизаторнуудай урда ехэхэн зорилго табигдана. Главна агроном А. Е. Фоминтой хөөрэлдэхэдэмнай:

— Гансахан шэниисэмнай 9.500 гектар, — гэнэ һэн. Тэрэнэй 4 мянганиинь сэбэр паар дээрэ таригдаха болоно. Энээнһээ гадна, совхозойхид нёдондо гурба мянган гектар газар намар хахалһан, мүнөө тэндэнь баһал ороохото ургамал таригдахаар хараалагдана.

Охин-Булагай механизаторнууд жэл бүри баян ургаса абадаг дүршэлтэй. Ажал хүдэлмэридөө түрүү онол арга үргэнөөр хэрэглэнэ. Хабарай тарилгын үедэ шэниисэнь хэрээһэлүүлэн таригдадаг. Мүнөө сеялкэшэд В. А. Разуваев, Т. А. Коробенков, Н. Г. Асеев гэгшэд совхоз соогоо хэнһээшье урид тарилгада ороод, түрүүшын зуугаад гектарта үрэһэ һуулгаад байхадаа, ажалаа һаадгүйгөөр эмхидхэхэ, шанартайгаар бүтээхэ хүсэлтэй. Ехэ хүдэлмэриин эхи татажа ябаһан хүнүүдтэ ажалай амжалта хүсэгдэхэ байна. Ондоо юу хэхэбши!

Совхозой конторо соо һүни орой болотор электрын гэрэл яларна. Ажал тухайгаа хүнүүд зүбшэнэ. Дунданьажахын директор Дмитрий Ефимович Плюснин.Тэрэнэй буурал толгой хараад, хэды ехэ ажал толгойлно, удариданаб гэжэ ойлгохоор. Хабар гээшэмнай шанга ажалай эхин ха юм даа. Энэ үедэ совхозой «штаб» ондоогоор хүдэлхэ ёһотой.

Охин-Булаг, Харлан нютагуудаар хабарай амисхал оронхой. Үдэрэй элшэ наранда, һүниин харанхыдашье хүдэлмэриин хүлгөөн замханагүй. Талын дундуур тарилгадаа ороһон хэдэн олон агрегадууд тооһо татуулна. Түрүүшын бураздаанууд зурылдана... Эдэ бүгэдые хараад: «трактор агтын аялга талые дүүрэн зэдэлүүлнэ»... гэһэн Буряад арадай хонгёо һайхан дуунай аялга холо бэшэхэнэ суурятан байһан шэнгеэр үзэгдэнэ.

Алдарта Маймнай хабарай дулаан амисхалаар угтагдаба ха юм даа.

С. БИЛЬТУЕВ.
агроном.

Бэшүүр.

Уужам Буряад нютагтамнай урин хабар ерээл гээшэ ха. Хаанашье хабарай тарилга түлэг дундаа. Үргэн полинууд дээгүүр сеялкэ шэрэһэн тракторнууд хүнхинэһөөр.

А. ИСТОМИНОЙ фото.

АЖАЛ, АХА ДҮҮГЭЙ ЖАГСААЛ

Буряад дайдын баялиг. Хабарай урихан һэбшээн доро хонин һүрэг таран бэлшэнэ. 100 хонин 100 хурьга абаһан Ивалгын туршалгын ажахын хонишон М. Я. Овечкин бэлшээри дээрэ.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

СӨЕШЕТ* — ТЭМСЭЛЭЙ СЭСЭГҮҮД

— Съездын һүүлээр түрэһэн бодолнууд —

...— Вьетнам хани нүхэртөө тэм... ...эй сэсэгүүд—улаан сэсэгүүдые ...эглэнэб...

...Урда Вьетнамые сүлөөлхэ ...циональна фронтын Централька ...митедэй гэшүүн Нгуен Тхи ...нь гэгшэдэ Советскэ Союзай ...рой, уран зохёолшо, Эсэгэ орон... хамгаалгын Агууехэ дайнда ...шист ябаһан Ирина Левченко ...ПСС-эй XXIII съездын боложо ...а үедэ улаан сэсэгүүдэй баглаа бэлэг болгон бариа һэн...

...Улаан сэсэгүүд... Уужам тала ...даар улаа таша ургаһан улаан ...эгүүд. Агууехэ Ленинэй эдир ...и—пионерэй галстук, түби дэлэ... мандаһан манай туг, һүртэйгөөр бадарһан наранай үнгэтэй ...ан сэсэгүүд. Арад зоной зол ...алай түлөө тэмсэлдэ унаһан ...үүд, басагадай шуһанай үнгэ... улаан сэсэгүүд. Таанар, улаан ...эгүүд, сэнхир огторгойн сэлмэг ...ан доро дүлэтэн, сэдьхэл зүр... ...эймнай арюун һайханиие гэр... хат. Таанар, улаан сэсэгүүд, ...ида ами наһаяа алдаһан баа...рнуудай хүшөө дээгүүр бадаржа, ...лэй һүлдэ, тэмсэлэй дурас...ые һануулна хат. Таанар, ...ан сэсэгүүд, аюулта дайсанай ...рһаа арад зоноо абарагшадай, ...эй дээрэ эгээл үнэншэ хү...дэй түрүү зэргэ, һэшхэл—ком...истнуудай үбсүүн дээгүүр дү...жэ, хүн түрэлтэнэй хэрэгэй ...өө тэдэнэй гамнахагүй байһан ...ан зүрхэнүүдтэнь адляар со...хилно хат.

...Хабарай дуулим үглөөгүүр. Сэл... наранай хурса элшэ Хурамхаа...й интернат-һургуулиин сонхын ...оо наадаба. Партануудай саа...р жэрылдэн һууһан үхибүүд, ...КПСС-эй XXIII съездын де...ат Дари Очировна Орбодиева... хөөрөөе анхаралтайгаар шаг... Эхэ оронойнгоо ниислэл хо... Москвада партиин ехэ хурал...нда хабаадалсажа, һүүлдэнь ...золейдэ ороод, агууехэ Ленин... доро дохин һүгэдэһэниинь, ...ой олон нютаг хизаарнуудай ...ү хүнүүдтэй, хари гүрэнүүд...

һээ ерэһэн делегациин эхэнэрнүүдтэй уулзаһаниинь ямар һонин бэ! Һүүлэй һүүлдэ багшань тетрадиин хуудаһан сооһоо улаан сэсэг гаргажа ерэбэ. Тэрэ сэсэгынь бага сага хатаһаншье һаа, шад улаан гал үнгэеэ табяагүй. Харыт, наранай гэрэлдэ дүлэтэн улаабхилжа байхыень!

1966 оной апрелиин 2-ой үглөөгүүр. Кремлиин Съезднүүдэй ордон. Түүхэтэ XXIII съездын хүдэлмэридэ хабаадалсажа байһан 1154 эхэнэр делегадуудай гарта улаан сэсэгүүд барюулагдаба. Хүнүүд булта хүл дээрээ бодошобо.

Эдэ сэсэгүүд хаанаһааб?! Парижай Коммунын үлгы, аяар тиихэдэ улаан шуһаяа адхаһан коммунарнуудай орон—Францииһаа Урда зүгэйнь нэгэ хото Ниццаһаа. Ажалша арад зоной хани барисаан гээшэмнай холо ойрые, үдэр саг, хүйтэн жабар, хаалта хилэнүүдые мэдэдэггүй ха юм. КПСС-эй XXIII съездын делегадуудта гэжэ Ницца хотын хүдэлмэришэд, коммунистнууд эдэ сэсэгүүдые самолёдоор эльгээгээ. Ямар һайхан, юугээршье сэгнэшэгүй бэлэг, хани барисаанай, һаналаа нэгэдэлгын залиршагүй тэмдэг гээшэб! Энэ манай Коммунис партиин XXIII дугаар хуралдаанда бүхы дэлхэйн ажалша, үнэн сэхэ хүнүүдэй галта зүрхэнүүдэй булта ерээд соробхилжо, сохилжо байһаниень үшөө дахин элирхэйлэн баталһан шэнги. Бүмбэрсэг газараймнай хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнэй, коммунистнуудай нангин хэрэгэй агуу дэлисэтэйгээр үргэдэжэ, иимэ арюун тунгалаг байһыень харуулһан шэнги.

Улаан сэсэгүүд... Парижай Коммунын, ородой гурбан революциин баррикаданууд дээгүүр улаан дүлөөр бадардаг һэнта, улаан сэсэгүүд. Харанхы һүни, хабарай дуулим үглөөгүүршье стачка, забастовко, демонстрацида суглараһан хүдэлмэришэдэй үбсүүн дээгүүр улаабхидаг һэнта, улаан сэсэгүүд. Хархис засагай шэрүүндэ бэеэ нюуха баатай болоһон, подполидо ороһон коммунистнуудай уулзалгада таанар, улаан сэсэгүүд, тэмсэлэй һүлдэ—«пароль» болодог һэнта. Маевкодо сугларһан хүдэлмэришэн бүхэнэй энгэртэ ямар тэмдэг болон дүлэтэдэг һэмта, улаан сэсэгүүд!

КПСС-эй XXIII съездын үедэ француз хүдэлмэришэдэй бэлэг—улаан сэсэгүүдые Буряадаймнай гурбан басагад абаа ха юм. Гурбадахи СМУ-гай шэрдэгшэдэй бригадын бригадир Клара Епифановна Ястребова, Хориин аймагай Удын совхозой хонишон Намжилма Ламахановна Тогмитова, Хурамхаанай интернат-һургуулиин багша Дари Очировна Орбодиева гэгшэд энэ бэлэгтэ хүртэхэ, съездын боложо байһан жабхаланта

оршон байдалда замбуулинда дэгдэһэн автоматическа станци «Луна-10» гээшэһээ «Интернационалай» наярхые шагнаха хубитай байба.

«Интернационал... Шинии туг доро бүхы үнэн сэхэ хүнүүдэй зүрхэн нэгэ сохидолоор сохилоо. Энэ съезд дээрэ интернационализмын тэмдэг болон бадарһан улаан сэсэгүүд, ямар һайхамта? Дэлхэйн коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй ямар дэлисэтэй, арадуудай хани барисаан, эрхэ сүлөө, зол жаргал болон эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ бүмбэрсэг дэлхэйн ажалша хүнүүдтэй бидэ, совет хүнүүдэй нэгэн һаналтай байһые Буряадаймнай гурбан басагад улаан сэсэгүүдэй толон соогуур үшөө гүнзэгыгөөр мэдэрбэ...

Урда Вьетнамай делегациин түлөөлэгшэ Нгуен Тхи Бинь совет эхэнэрэй гарһаа дүлэтэмэ улаан сэсэгүүдэй баглаае бэлэг болгон абахадаа, хэзээ хэзээнэйхиһээ уяраа, зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлгэн хаш. АПН-эй ордон соо болоһон тэрэ уулзалга дээрэ Нгуен Тхи Бинь вьетнам арадай баатарлиг тэмсэл тухай, социалис оронуудай интернациональна дэмжэлгэ хэдэг, туһа хүргэдэг тухай хөөрөө һэн.

Америкын хархис этэгээдүүд энэ муухай дайгаа Урда Вьетнамда үргэлжэлүүлһээр. Ядерна зэбсэгһээ бэшэл ондоо бүхы зэбсэг, техникэ тэдэ хэрэглэнэ, амгалан хүн зоной ажаһуудаг һуурин, тосхонуудые бомбодоно. Хэды тиигэбэшье, тэдэнэр илалта түйлажа шаданагүй, шадахашьегүй. Урда Вьетнамай патриодууд сэрэгэй, политическэ талааршье илалтануудые түйлаһаар.

Улаан сэсэгүүдэй баглаа тэбэрһэн, үндэр бэшэхэн, хаб харахан нюдэтэй Бинь эхэнэрэй үгөө дүүргэхэдэ, зал соо альга ташалгын нэрьеэшэнэ:

— Сугтаабди шамтай, Вьетнам!
— Аха дүүнэршни
орхихогүйбди, Вьетнам!
— Һанал нэгэнбди шамтай,
Вьетнам!

...Май һарын һалхин газаагуурнай үлеэнэ. Дээрэ үргэн ябаһан улаан тугуудыемнай намилзуулна. Холын тэрэ Франци, Африка, Латин Америкэ, Ази, дэлхэйн зүргаанай нэгэ хуби Эхэ оронойэмнай улаан сэсэгүүдые майн һалхин улаабхюулна. Ажалшан арадуудай һаналаа нэгэдэнги байһанайнь тэмдэг болон, улаан сэсэг шэнгеэр улаан наран мандана. Энэ эгээл һайхан сэсэг—наранайнгаа хэтэдээ сэлмэг, арюун байхын түлөө дэлхэйн үнэншэ хүнүүд, хамагай түрүүндэ совет хүнүүд тэмсэлэй жагсаалда ябана. Улаан шуһанай үнгэтэ тугнай бүмбэрсэгые хүшан хиидэнэ.

Г. ДАШАБЫЛОВ.

* Улаан сэсэг—гвоздика—франц хэлэн дээрэ.

...ЛЫН СААГУУР ...УУРХАНА

...Улаан-Үдын шэлэй завод ...лика соогоо суурхаһаар ... Эндэ үйлэдбэрилэгдэдэг ... шэл Монголой Арадай ...лика, Вьетнам, Афгани... хэрэглэгдэжэ байһаар. ...ой коллектив энэ жэлэй ...э хойшо 100 мянган дүр... метр сонхын шэл ондоо ...ттэ эльгээбэ. Энэнь нё...ой энэ үеынхиһөө хоёр ... үлүү ехэ.

...Автокрануд, электродви...үүд манай эндэһээ Фин... Монголой Арадай Рес... абаашагдана. «Электро...» заводой хүдэлмэришэд ... гүрэнүүдэй захил саг ... бүтээнэ.

...Харинн гүрэнүүдтэ эль... продукци эгээл олоор ..., олон тоото адресаар ... байһан «Теплоприбор» ... коллективэй продукци ...с оронуудта, шэнэ зам... гаража эхилһэн Афри... гүрэнүүдтэ эльгээгдэнэ. ..., Болгари, Польшо, Ку... ...алис ондоо оронуудта, ...донези, Арабуудай Нэгэ... Республика, Пакистан, ...стан, Алжир, Сири, Ма...лита дээрээ 23 гүрэндэ ...одой бүтээһэн прибор... эльгээгдэнэ. Химическэ, ... металлургическа про...ностьда хэрэглэгдэдэг ...ууд олон гүрэнүүд ...ар захижа абана.

...ой коллектив байгша ...эдэхи кварталай тур... 200-гаад элдэб прибор, ...он токарна патронуудые ..., Болгари, Корей, Япон, ..., Египет, Эфиопи, Гре..., ...рокко, Мали, Алжир эль... байна.

...Промышленностиин гигант ...ондоо гүрэнүүдэй захи... ...рим түхэлэй продукци ... Иимэ захил Монгол...бһаа абтана.

ҮРГЫН БАЯР

ҮР ХИРААНТАЙ урклдажа һурашаһан хонишон энэ үглөөгүүршье үнеэхил сагтаа һэришэнэ. Түргэхэнөөр хубсалжа, электро-самовараа халаажархёод, газаашаа гарахадань, Баргажан уулын салиир сагаан оройнуудтай хабарай наран наадажа, һүртэйгөөр ялалзуулан байба.

Тэнгэри сэлмэгшье һаа, нэгэл хорон хүйтөөр амилна. Хоёһон тооной болошоһон үйһэнэй хорёо тээшэ харахадаа Шалсамаагай досоо хоро бусалаад абана.

— Байза даа, диилдэхэл байхаш. Үбһэгүй болоһон маанадые тэбдэхүүлхэ, үбһэг дээрэмнай һүгэдүүлхэ һанаатайш хаш, шадахагүйш,—гэжэ уняагайрһан үбэлые айлгаха гэһэншүүгээр тэрэ аман соогоо губэрөөд, шурбэнэлиг гараараа зангажархина.

Хонишон болоһоор хорин долоодохи урьгаа угтажа ябаһан энэ хүнэй дамы тэнэдхээхэнь бархатэй. Хэдышье ехэ сахатай, хүйтэн үбэлэй болоошье һаа, хонидынь шадал тамираа алдаагүй, хурьгадаа һүөөрөө садхаагаад лэ байдаг.

Аяга сай уужархёод, хонидоо эдеэлүүлхээ гараба. Няалха хурьгатай хонидто, тураэх ойртоһонуудта түйлгэжэ зөөгө үбһэ угзаархёод, хээрэ бэлшээдэхэ малдаа сиилосоо дараһан тарян ута хобоолнуудта хэжэ захалба. Зарим тэбшэ соо таряанай ехээр адхаршалба. Тэрэнээ адхаараа һөөрһэнь хүнэг руугаа хэжэ, жэгдэ болгоно.

Нигэжэ үдэр бүри хэдэг ажалаа нарин нягтаар дүүр гэжэ ябатарнь, хүнгэн автомашина туласа түйлгэжэ ерээд, тэндэһээ колхозой түрүүлэгшэ Лев Раднаевич Раднаев гаража, Шалсамаагай гарынь шангаар адхажа, эхэ мэтэ тэбэреэд, таалажархиба. Хонишоной юумэ дуугарха сүлөөень үгэнгүйгөөр:

— Һайнши даа, Шалсамаа. Тамнай Герой болоот. СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ радиогоор дамжуулаа. Бидэнэртнай омогорхонобди. Түхеэрэгты. Мүнөө үдэшэлэн колхозой клубта баярай суглаан болохо,—гэбэ.

Энэ үедэ хамта хүдэлдэг нүхэдынь гүйлдэжэ ерээд, булта эгэшэ хонишоноо амаршалба. Тэрэ үдэр колхозой почтальон хэдэн дахин ерэжэ, амаршалгын телеграмма, бэшэгүүдые асаржал байгаа һэн.

«Инаг хайрата эжымни. Ажалай Геройн алдарта хүртэһөөгшини амаршалнаб. Бэешни бэхи, ажалшни амжалтатай ябаг лэ. Шамаяа тааланаб» гэһэн телеграмма Томск городой медицинскэ институдта һуража байһан Рая басаганһаань ерэбэ.

Хүдөө ажахын институт дүүргэхэ дүтэлһэн Вера басаганһаань, технологическа институдта ороһон Константин хүбүүнһээнь, табан жэлэй урда баһа хүдөө ажахын институт дүүргэһэн, мүнөө тэндэ саг зуурын курсада һуража байһан Шура басаганһаань телеграммануд Улаан-Үдэһээ абтаба. Аймагай, республикын партийна, советскэ, комсомолой органуудһаа, олон колхоз, совхозуудһаа, танил хүнүүдһээ телеграммануд ерэжэл байгаа.

— Юунэй түлөө иимэ ехэ магтаал хайрада хүртөөбэ гээшэб? Бидэ бултанаймнай хэһэн ажал ааб даа, би гансаараа юу хэжэрхихэбиб,—гээд, Шалсамаа Ламажаповна нүхэдтөө хандана.

— Юу хэлээ гээшэбта. Тамнай арбаад жэлдэ алгадгүй зуун хонин бүриһөө зуу гаран хурьга томо болгоно ха юмта. Бидэнэршни хурьга абалсаад лэ ябашаналди,—гээд, тэдэнь дарьялдана.

— Зай, тоосолдоод яахамнайб, бултанаймнай амжалта гээшэ,—гээд, эрид дуугаржархихадань булта номгононо.

Гэр бүлэ барандаа баяртай. 75 наһа хүрэһэн абань. Будажап нүхэрынь хүл хүнгэдөшэнхэй, гэртэ ороно, гарана. Уданшьегүй нүхэрынь хонидоо туужа, бэлшээридэ ябаба.

ҮДЭШЭЛЭН Баян-Голой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой клуб соо зон дүүрэн. Барандаа нютагайнгаа баатар ажалша эхэнэрые амаршалхаяа, хүндэлхөөе сугларанхай.

Үбсүүн дээрээ мүнгэн, бронзо медальнуудаа зүүнхэй, олон зоной урда гаража, магтуулжа һууханаа хүндэ хүшэр юумэ үгы мэтэ Шалсамаада үзэгдэбэ. Хүн болоһооршье хүндэ иимээр магтуулжа үзөөгүй. Нёдондо таби наһа хүрэхэдэнь баяр хэхэ гэжэ үхибүүдэйнгээ хандахада, тэрэ зүбшөөгөөгүй һэн.

— Хүбүүдни булта һургуулияа дүүргэгты. Намда мүнөөгоор найр гэжэ яахатнайб,—гэжэрхиһэн.

Теэд энэ үдэшэлэн нютагайнгаа зоной урда һуугаагүйдэнь аргагүй. Хүнүүдэй хэлэхэ бүри наһанайнь бүхы зам элеэр харагдаба.

— Хүдэлмэри намайе хүн болгоо. Минии амжалта —манай бүхы бригадын ажал. Иимэ ехэ нэрэ соло олгоһондонь парти, правительстводаа, таанартаа баяр хүргэнэб,—гээд, хонишон Цыремпилова харюугай үгэеэ дүүргээ һэн.

Ажал намайе хүн болгоо! Үнэхөөр тиимэл даа. Нэгэшье үдэр һургуулида тэрэ һураагүй. Арбаадтайһаа аба эжы хоёроо дахажа, үмсынгөө, хожомынь колхозойнгоо ажал хэлсэһэн. Хүдэлмэриие хүндэ гэжэ сухарингүй ябаа. Морин плугаар газар хахалха, таряа тарика, хурааха гэжэ Хүнтэйн талада хэдэн жэлынь үнгэрөө. Эрэшүүлнэр гээлгэнгүй барилгын модо отолхо, тарэнние зөөхэ хүдэлмэридэшье ябаа. Хаанашье ажаллаһадаа хүнэй хойно орожо үзөөгүй.

Хорёод наһандаа гэр бүлэ болоо, Шалсамаа Будажап хоёр адли бэрхээр ажаллажа, золтой жаргалтай һуужа захалһан. Хоёр басагатай болоо, хэдэн хүдэлмэридэ ябаха аргагүйдэхэдөө 1939 ондо Шалсамаа хонишон болоо бэлэй. Тэрэ гэһээр 27 жэлдэ ехэ хонидой отараһаа холодоогүй.

Эсэгэ ороноо хамгаалха Агууехэ дайнайшье жэлнүүдтэ хоёр хүүгэдтээ энэ эхэнэр нэгэшье удэр ажалһаа таһалдангүйгөөр ухибүүдээ томо болгоо. Һургуулида һуулгаа.

Тэдэ жэлнүүдэ һанахадаа суута хонишоной шарайнь хубилшадаг.

— Мүнөө сагайхитай жэшээлхэ юу байха бэлэй. Үбһэ хулһана, түлеэ залхана хонишод өөһэдөө зөөдэг, хурьгадаа өөһэдөө абадаг, тулжүүлдэг һэн. Эдихэ уухэ юумэн хомор, хүдэлһэн хартаабха, таряанай хоолос поли дээгүүр сүлдүүлжэ амидарха саг олон үзэгдэһэн. Залуу хадаа тэрэ ехэ ажал, бэрхэшээл диилдэг байһан байгааби,—гэжэ Шалсамаа Ламажаповна һанаандаа орулдаг.

Дайсанаа дараад, дайгаа дүүргэжэ, Будажап нүхэрынь хэдэн дахин шархатаһан, орден, медальнуудые зүүнхэй гэр бүлэдөө бусажа ерээ бэлэй. Хэды ехэ баяр болоо һэм. Уданшьегүй ажалша бүлэдэ хүбүүн түрөө. Баһа нэгэ ехэ баяр. Табяад гаран ондо Будажабынь баһал хонишон болоһон. Үхибүүдыньшье үндыжэ үдэшэ, үглөөнь, зунайнгаа амаралтын үедэ эхэ, эсэгэдээ туһалжа захалаа. Ажалшье урагшатай, ажаһуудалшье жөлһөө жэлдэ һайжаржа ороо.

Шалсамаа Будажап хоёр зундаа, намартаа хонидоо залхуугүйгөөр, үзүүр һайн ногоондо, талха таряанай һуурида адуулжа, жэл бүри искусственна үрэжүүлгын үедэ эрхим тарган болгожо шададаг.

— Тарган лэ хонид һайнаар хээлитэдэг, хожомоо эхирлэдэг,—гэжэ Шалсамаа Ламажаповна олон жэлдэ хүдэлхэдөө ойлгожо абанхай. Энэ дүршэлөө бэшэ хонишодто дамжуулдаг.

Хониднай тарган гээд һанаагаа амардаггүй. «Тарган табан хоногой» гээшые тодэнэр һайса мэдэдэг. Тиимэл хадаа үбэлжэлгын түрүүшын үдэрһөө хонидойнгоо тамир һуларуулхагүй гэжэ оролдосотойгоор харууһалдаг, үдэшэ, үглөөниинь үбһэ тэжээл үгэлсэжэ байгаад, бүхэли үбэлдөө һүрэгөө адуулжа гарадаг. «Хонид хүдэлжэ, ябажа байхадаал даарадаггүй, тамираа алдадаггүй» гэжэ залуу хонишодые тэрэ һургадаг.

Хонидойнгоо хээли ехэтэй болоходо, хурьгалжа захалхадань илангаяа нарин нягтаар харууһалдаг. Хорёоһоо гаргаха, оруулхадаа шахасалдуулхагүй, модо шулуун дээгүүр гаргахагүй гэжэ оролдодог. Иимэл нягтаар харууһалдаг хадань нэгэшье хонин хурьга хаядаггүй.

— Һүүлэй найман жэлэй туршада Шалсамаа Цыремпиловагай даадаг отарынхид 4267 хурьга томо болгоо гэхэ гү, али жэл бүри зуун хонин бүхэнһөө 101—109 хурьга түлжүүлһэн. Мүнөө жэлдэ хэды бэрхэшээлтэй байбашье, хонин бүриһөө хурьга абажа шадаа,—гэжэ колхозой парткомой секретарь Владимир Будаев мэдүүлбэ.

ШАЛСАМАА Цыремпиловагай отара түрүү дүй дүршэлэй гуламта болоо, шадабаритай хонишодые һургаха һургуули эндэ нээгдэнхэй. Энэ отарада жэл бүхэндэ залуушуул хурьга абалсахаяа ерэжэ, суута хонишоной дүршэл халан абадаг. Дүрбэ—табан жэлдэ эндэ сакманщигаар ажаллаһан залуу хонишон Ольга Сангадиева хэзээшье отара даажа абахаар дүршэлтэй.

Өөрөө бэрхээр хүдэлдэг хадаа һалан һэбхи хүнүүдые тэсэдэггүй. Хурьга абаха, түлжүүлхэ үедэ бригадын хүдэлмэри часай механизм мэтэ жэгдээр ябуулагдаха ёһотой гэһэн эрилтэ дүршэл ехэтэй хонишон сакманщикуудтаа табидаг. Үдэрэй гурим наринаар баримталха талаар Шалсамаа Будажап хоёр өөһэдөө жэшээ харуулдаг.

— Ехэл хяһам (хорон) бэрхэ хүн гээшэ даа. Хайшан гээд хони хурьгадаа номерлонгүйгөөр танина хаб? Хурьгадай дутуу хүхэһэн, үбшэлһэниие алдадаггүй. Мэдээд лэ байдаг,—гэжэ түрүүшынхеэ хурьга абалсахаяа ерэһэн механизатор Мунко Хонхоев гайхана.

Ахалагша хонишон гансахан отара дээрэхи ажалаа хээд үнгэрдэггүй. Сомоной, аймагай Советүүдэй депутадаар хэдэн дахин һунгагдаһан, коммунис ажалай ударник, республикын эрхим хонишон алдартай.

Агуу Ленинэй дүрсэтэй орден. Ажалай Геройн Алтан Одо үбсүүн дээрээ гэларуулжа ябахадаа эгээлэй буряад эхэнэр хэды баяр, хэды омогорхолтой ябана гээшэб. Бишыхан булжамуур шубуудшье энээниие мэдэһэндэл. талынгаа баатарые хүндэлжэ, таһалгаряагүйгөөр жэргэнэ. Хүхэ сонхир хадатаар һэбиһэндэл, үргы сэсэгүүдшье гунхалзан амаршална. Энэл даа ажалша хүнэй баяр.

Б. ГЫЛЫКОВ.

БУРЯАД ОРОНОЙ БААТАРНУУД

Хэжэнгын совхозой Иннокентьевкын фермын түрүү һаалишан Татьяна Скорнякова ажалаараа урматай, һара, квартал бүхэнэй түсэбые үлүүлэн дүүргэдэг суутай.

Үнгэрэгшэ жэлдэ 300 гектар габшалангай га бүриһөө 16 центнер үбһэ хуряаһан, «Знамя Ленина» (Мухар-Шэбэр) колхозой суута луговод Бато-Мунко Цыбикович Цыбиков баяртай.

Циинкапай приискын управлениин Маловска участогай Виктор Ермошинной бригада суурхахал ёһоороо суурхана. Энээндэнь Виктор Ермошинной габьяа ехэ.

Медицинын эрдэмэй кандидат, врач Софья Степановна Иринчеева хүн зоной элүүрые хамгаалгада хүсэ шадалаа гамнадаггүй.

Л. ЛИНХОВОИН

СССР-эй арадай артист

НҮХЭСЭЛЭЙ ДУУН ХИЛЭ МЭДЭДЭГГҮЙ

1

Һайрхажа хэлэнэгүйб. Һаяшаг болоһон ушар намайе ехэтэ һонирхуулаа бэлэй. Аха дүү монгол арадай мэдээжэ артистнууд (дуушад ба хүгжэмшэд) манай Улаан-Үдэ айлшаар ерээд, концерт үгэхөөе бэлдэжэ байбад. Бэе бэедээ айлшалжа, дуу зугаануудаа андалдалсан байхаһаа һайхан юумэн үгышье аабза.

— Нүхэр, ши үдэшэ ерэхэ гүш? Монголой мэдээжэ артист Пүрэвдорж дуулаха юм. Ямар жэгтэйгээр дууладаг бэ. Шагнаал һаа, уярхаш, атаархахаш. Будүүнөөр дуулаха,—гэжэ хажуугаарни үнгэрһэн хүбүүд дуугаралсаба.

— Шагнаал һэм. Теэд өөрыень хараагүйб,—гээд нүгөөдэнь харюусаба.

«Шагнаал һэм. Теэд өөрыень хараагүйб». Зүб лэ хэлэнэ даа. Дуун гээшэмнай үнэхөөроошье хилэ хизаар мэдэнгүй ханхинан ошодог шуу. Тэрэ хүбүүн Монголой габьяата артист Пүрэвдоржые үшөө хараагүй, теэд тэрэнэй уран гоёор гүйсэдхэдэг дуунуудые оло дахин шагнаа. Монгол хэлэ мэдэхэшьегүй байжа магад. Хамаагүй. Хүгжэмэй хэлэн нэгэн юм. Хүбшэргэ хүдэлгэмэ уян нугархай аялга хаанашье шагнахат. Тиимэһээ дуунууд хүнүүдые нэгэдүүлдэг. Ушар иимэһээ Бетховен ба Моцарт, Глинкэ ба Чайковский, Шопен ба Бах, Пуччини ба Россини болон бусад олон агуу хүгжэмшэдэй найруулһан зохёолнууд бүмбэрсэг дэлхэйн зүг бүхэндэ ханхинан зэдэлнэ.

«Монгол сайхан орон»... Энэ дуун Европо, Ази болон Африкаар яһала ханхинаһан, ханхинаһааршье. Автортынь хэн бэ? Мэдээжэ композитор гү? Үгы даа. Москвагай П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ консерваторидо һуража байһан студент Дарма-Загда. Энэнь залуу хүгжэмшын түрүүшын алхамууд гээшэ. Хүн бүхэн (интеллигент гү, али юрын малшан гү—хамаагүй) ямаршье дуу онсо өөрынхеэрээ дууладаг. Гэбэшье бэлигтэй дуушан дуу бэшэдэг композиторые далижуулдаг гээшэ. Аха дүү Монгол орондошье дууша бэрхэ хүбүүд, басагад олон аабза. Харин Пүрэвдорж. Жаргалсайхан гэгшэдэй дуулахые шагнахадаа хүнүүд эжэлүүдгүй уярдат, үшөө дахин дуулахыень

2

гүйдаг. Монгол хэлэ мэдэхэшьегүй һаа, аялгыень дахалсан гүнгинэлдэхэ юм. Юундэ? Ушар иимэһээ манай улаан-үдынхид Пүрэвдоржые илангаяа халуунаар угтаһан. Тэрэ гансашье монгол дуунуудые гүйсэдхөөгүй, харин Вано Мураделиин «Бухенвальдский набат» гэһэн мэдээжэ дуу дуулаһан байна. Энэ дуу мэдэхэгүй хүн мүнөө байхагүй.

Бухенвальдын үхэлэй эшээн соо зобоогдоһон, алууршадай шуһата муухай гарһаа болоо наһа бараһан хүнүүдэй мүнхэ дурасхаалда зорюулагдажа бэшэгдэһэн гимн гээшэ. Иимэ муухай гай тодхор дахин хэзээдэшье бү дайралдаг лэ гэһэн зүрхэнэй уряал болон ханхинана. Дайн бэшэ, харин ирагуу һайхан дуунуудай аялга ханхинаг лэ гэжэ хүн бүхэн һанадаг.

Сэдьхэл хүдэлгэмэ аялга хүнүүдые нэгэдхүүлдэг. Хаанашье, хэзээдэшье, ямаршье муухай үйлэ хохидолдо нэрбэгдээшье һаа, хүн гээшэмнай дуунтай хахасадаггүй. Дуу дуулажа һуухадаа уйтарһан сэдьхэлэйнгээ гашуудалые тарааха, эгээл дүтын нүхэртэйгөө хөөрэлдэжэ байһан мэтэ һанаха юм. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ солдадуудай урда дуу дуулажа, тэдэниие зоригжуулжа, урмашуулжа ябаһан бэлигтэй дуушан (артист) Окаемовые хэн мүнөө һананагүйб даа.

Хожомынь дайсадта баригдаад, зобоолгожо, алуулхаяашье байхадаа сугтаа нюусаар ажаллажа байһан партизанууд тухайгаа аншье гэжэ дуугараагүй, харин ходо дуу дуулажа ябаһан гэхэ. Алуулхынгаа урда тээхэнэ «Орлёнок» гэһэн мэдээжэ дуунай нэгэ бадагые дуулажа үрдиһэн байна.

Дуун—хүнэй эгээн дүтын хани нүхэр. Дэлхэйн алишье зүгтэ өөрын дуушад бии юм аабза. Тиигэбэшье тэдэнь онсо өөрын илгаатай. Табан жэлэй саада тээ (1961 оной эхеэр) би бүлэг совет артистнуудтай сугтаа Африкаар ябалсажа ерээ һэм. Далан табан үдэрэй туршада тропикын аяма халуун наран доро үнгэргэгдэһэн баяр баясхалангай уулзалганууд хэзээдэшье мартагдашагүйгөөр һанагдана.

3

на. Үе наһаараа колониализмын дарлалта доро зобожо ябаашье һаа, соёл культурынгаа гуламтые унтаргаагүй, арга шадал сооховоо соробхилуулжа ябаһан юм.

Африканецууд ехэ хүнлэшэ, ямбаша зон гээшэ. Хаанашье хадаа — ажалдаа гү, али амаржашье байхадаа—дуу дуулажа сагаа үнгэргэдэг. Хүгжэм, дуун... Нэгэтэ полиин хажуугаар ябажа ябатараа дуунай аялга, барабанай хүнхинөө гэнтэ дуулажархибабди. Харан гэһээмнай, үнеэхи тэрэ хара шарайтамнай просо хуряажа байба. Маанадые хараһаар ажалаа орхёод, нэгэл тиимэ хөөрэлдэхэ дуратайнууд дүтэлэн ерэбэ.

Совет оронһоо ерэһыемнай ойлгомсоороо үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэхые оролдобо. Хатар наада гүйсэдхэхэ, дуунуудые андалдан дуулалсаха дуратай гээшэдынь гайхалтай. Манай буряад зон айлшадаа угтахадаа «Уулзалгын дуу» дууладаг һэмнай. Тиихэдэ тэдэнэр баһа тиимэрхүү удхатай дуу уянгатуулан байжа маанадые угтаа бэлэй. Тиихэдэ бидэшье гвиней хэлэн дээрэ дуунуудые гүйсэдхэбэбди. Тэдэмнай уйгаргүй ехээр баярлаад, удангүй маанадые дахалсан дуулажа эхилбэ. Баярлаханшье баһа буруугүй аабза. Африкын арадые мүлжэжэ байһан колонизаторнууд гвиней хэлэн дээрэ дуу дуулахаһаа байтагай, тэдэнэй үндэһэн хэлые үгы хэхые оролдожо байгаа. Тиигэбэшье, гвиней арад өөрын нүхэдтэй. Тэдэ нүхэдынь совет арад, бүхы социалис оронуудай болон өөрын эрхэ сүлөөтэй болохын түлөө тэмсэжэ байһан арадууд болоно бшуу. Бидэ, совет артистнууд, гвиней хэлэ мэдэхэшьегүй байгаабди. Гэбэшье оёорһоо долгилон гараһан дуунай аялга маанадые дүтөөр нүхэсүүлээ һэн. Саашадаа бидэ Либери, Гана, Того, Дагомея, Нигери; Мали гэһэн оронуудаар ябаа һэмди. Хаанашье дуун. Тиихэдэ африкынхид буряад дуунуудые шагнахаа аргатай байһан.

Дуунай аялга хилэ хизаар гээшые мэдэдэггүй, хаанашье ходо ханхинажа, бүхы зонуудые өблэрүүлжэ байдаг шэдитэй.

МАЙН НЭГЭНЭЭР, ШЭНЭ ХАБАРААР, НҮХЭДҮҮД!

ҮЗЭЛ ҺАНАЛ НЭГЭТЭНЭЙ ҮНЭН ЗҮРХЭНЭЙ ҮГЭНҮҮД

Вальдек РОШЕ, Францийн Коммунис партиин Генеральна секретарь:

Хүдэлмэришэн ангиин социализм байгуулха, тайлбарилан хэлэбэл, хүниие хүнэй мүлжэхэ ябадалай эсэслэн усадхагдаһан, хүнүүдэй аша туһада хамаг бүхы юумэнэй хэгдэдэг общество байгуулха хаба шадалгай байһыень Агууехэ Октябриин социалис революци, удаа тээнь Советскэ Союздахи социалис байгуулалтын бодото дүршэл эли тодоор гэршэлэн харуулаа.

Францийн коммунистнууд арадайнгаа зол жаргалтай болохын түлөө Танай жэшээгээр тэмсэжэ байна.

Антонин НОВОТНЫЙ, Чехословакиин Коммунис партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь:

Советскэ Союзай Коммунис парти социалис интернационализмын, уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгын гол ёһонуудта үнэн байдаг, социалис оронуудта туһа хүргэдэг юм. Совет Социалис Республикануудай Союз бүхы дэлхэйн социалис, революционно, түрүү хараа бодолтой хүсэнүүдэй, эб нэгэдэлэй үргэн ехэ фронтын политическэ гол түшэгынь, арадуудай аюулгүй, сүлөөтэ байдалай тулгуурinь болоно.

Ле ЗУАН, Вьетнамай Ажалшадай партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь:

Бидэнэр, Вьетнамай коммунистнууд, хоёр эхэ оронтойбди: нэгэмнай — Вьетнам, нүгөөдэмнай — дэлхэй дээрэ анха түрүүн социализмын илалта түйлаһан Советскэ Союз болоно.

Совет арад гасалан зоболонто байдалда бидэнээ орхихогүй гэжэ вьетнам арад үнэн зүрхэнһөө этигэдэг. Юундэб гэхэдэ, бидэнэр бултадаа—Марксын хүбүүд, Ленинэй хүбүүд ха юмбибди.

Долорес ИБАРРУРИ, Испаниин Коммунис партиин Түрүүлэгшэ:

Тэмсэлэй талаар ленинскэ һургуули гараһан, ехэ гээлтэ хоролтодо ороһон бидэнэр, испан коммунистнууд, юушье мартаагүйбди. Тиигэжэ бүхы юумые һанадагтаал, Советскэ Союзда дурладагбди. Түрэһэн эхэдээ дурлаһан шэнгеэр, Эхэ орондоо дурлаһан шэнгеэр Советскэ Союзда инаглан дурладагбди.

Юмжагийн ЦЕДЕНБАЛ, Монголой Арадай-революционно партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь:

Советскэ Союз, алдар суута Коммунис парти, бүхы совет хүнүүд пролетарска интернационализмын тугые манлай дээрээ мандуулан ябажа, түүхэтэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлэн, хүдэлмэришэн ангиин хэрэгэй түлөө, Маркс—Энгельс—Ленинэй сурталай илан мандахын түлөө тэмсэлые хододоо толгойлдог.

Луиджи ЛОНГО, Италиин Коммунис партиин Генеральна секретарь:

Социализм байгуулха замаа КПСС-эй XX съездын хараа бодолой үндэһөөр тодорхойлхо зорилго парти бүхэнэй урда табигданхай. Бидэшье нүхэр Тольяттиин хүтэлбэри доро политикала тодорхойлон хараалаа һэмди. Тэрэмнай хүдэлмэришэн ангиин, таряашадай, забһарай зоной хоорондын холбоо барисаае манайда таарахаар бэелүүлхэ арга олгоно. Энэмнай демократиие саг үргэлжэ үргэдхэхын, таһалгарлагүй баяжуулхын түлөө тэмсэжэ, социализмын талада тон олонхи арад зониие элсүүлхэ арга олгоно.

Генри УИНСТОН, США-гай Коммунис партиин делегациин хүтэлбэрилэгшэ:

Арадуудай нэгэдэл гээшэ эб найрамдалай, национальна сүлөөрэлгын хэрэгтэ илалта хангажа болохо. Зүгөөр АРАДУУДАЙ НЭГЭДЭЛ имагтал ХҮДЭЛМЭРИШЭН АНГИИН НЭГЭДЭЛЭЙ үндэһөөр, түбхын түрүүн—1957 оной Декларациһаа, 1960 оной Мэдүүлгэһээ эшэтэй коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлэй үндэһөөр лэ бэелүүлэгдэжэ шадагдаха Үнэнтэ пролетарска интернационализм, нүлөө ехэтэй нэгэдэл гээшэмнай агууехэ совет арадтай, Ленинэй партитай һанаа нэгэтэй, хани барисаатай байхые шухалада тоолодог.

Луис КОРВАЛАН, Чилиин Компартиин ЦК-гай Генеральна секретарь:

Манай партиие Луис Эмилио Рекабарренэй эмхидхэн байгуулһанһаа хойшо, дүшэ гаран жэлэй туршада Советскэ Союзай Коммунис партитай гар гарһаа барилсан ябанабди...

Советскэ Союзай алдарта Коммунис партитай бидэниие холбоһон булад мэтэ бата харилсаа холбоое хэншье, юуншье—дайсадай хорото аашашье, национализмын харша үзэлшье, али бүхы хашалташье таһалжа шадахагүй.

Ричард ДИКСОН, Австралиин Коммунис партиин ЦК-гай Түрүүлэгшэ:

Дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй эб нэгэдэлые һэргээхэ зорилготой КПСС-эй тодорхой дурадхалнуудые манай парти дэмжэнэ. КПСС-тэй һаналаа нэгэдэнхэй байһан тухайдаа мэдүүлнэбди. Дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэл хангахын түлөө аха дүү партинуудтай хамта тэмсэжэ үргэлжэлхөөр шиидэнхэйбди.

ЛЕВАДИ, Урда-Африкын Коммунис партиин Түрүүлэгшэ:

Урда Африкын арадууд манай тэмсэлые КПСС-эй сэхэ шууд дэмжэдэг байһыень үндэрөөр сэгнэнэ. Советскэ Союз апартеидтэ эсэргүү уласхоорондын ябуулгануудые дэмжэхэһээ гадна, мүн национальна талаараа сүлөөрхын түлөө тэмсэлдэмнай тон шухала, тодорхой туһаламжа үзүүлдэг. КПСС хадаа империализмда, колониализмда эсэргүү революционно хүдэлөөнэй үнэн, найдамтай хани болоно гэжэ өөһэдынгөө бодото байдалһаа мэдэнэбди.

Шрипад Амрит ДАНГЕ, Индиин Коммунис партиин Национальна соведэй Түрүүлэгшэ:

Танай парти дэлхэйн хэрэгүүдтэ үнинһөө хойшо нүлөөлдэг. Октябриин революциин болоһоной ашаар, агууехэ Ленинэй Коммунис партиин хүтэлбэри доро дэлхэйн зургаанай нэгэ хуби дээрэ түрүүшын Социалис Совет Республикын илалта түгэсөөр тогтоогдоод байхада, бүхэдэлхэйн революцида уряалһан Коммунис Интернационалай уряагай гараад байхада, эрхэ сүлөөемнай үмэглэхэ үнэн хамгаалагша бии болобо гэжэ дарлагдаһан бүхы арадууд мэдэрээ бэлэй. Эгээл тиихэдэ империализмын ехэ эшээнүүд байһан Инди ба Хитадта эрхэ сүлөөгэй түлөө революционно тэмсэл шэнэ хүсэтэйгөөр бадаран дэлгэржэ эхилээ һэн.

Аднольдо МАРТИНЕС ВЕРДУГО, Мексикын Коммунис партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь:

Латиин Америкын революционно хүдэлөөнэй эгээн шухала түйлалта болоһон Кубын алдарта революцида КПСС-эй, Советскэ правительствын сэхэ шууд дэмжэлгэ үзүүлдэг байһыень энэ түбиин революционно, демократическа хүдэлөөндэ үзүүлһэн сэгнэшэгүй ехэ туһаламжа гэжэ манай парти тоолоно.

США. Лормен хотын (Миссисипи штат) 2 мянган хүнүүд үндэһэ яһанай талаар хэгдэдэг газаашалга, доромжолгые буруушаан, үйлсэнүүдтэ гаража жагсаал хэбэ. Карабинуудаар, нюдэ уһатуулдаг гранатануудаар зэбсэглэһэн полициинхид негрнүүдэй граждан эрхын түлөө тэмсэлшэдые зэрлиг бүдүүлигээр намнажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: сахюулай солдадууд демонстрантнуудые намнажа байна.

АП—ТАСС-ай телефото.

ГЕОЛОГУУДТА—БАРИЛГАШАДАЙ БЭЛЭ[Г]

Уласхоорондын һайндэр — Майн Нэгэнэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаһан барилгашад эдэ үдэрнүүдтэ абаһан уялгаяа дүүргэһэн тухайгаа мэдээсэнэ. Республикын ниислэл — Улаан-Үдэ хотын гудамжануудые мантан томо, шэнэ барилгануудаар шэмэглэжэ ябадаг барилга-хабсаралгын 834-дэхи поездын барилгашад илангаяа амжалтатай.

— Манай барилгашад һайндэр болотор Мухинай үйлсэдэ баригдажа байһан геологуудай 84 байратай гэрые болзорһоонь урид ашаглалгада үгэхэбди гэжэ февраль һарада үгэеэ үгэһэн юм. Эдэнэрнай хэлэһэндээ хүрэжэ, абаһан уялгаяа дүүргэбэ, — гэжэ барилгашадай профсоюзай нютагай комитедэй түрүүлэгшэ С. Г. Капустин омогорхоно.

Геологуудта бэлэглэгдэһэн шэнэ гэрэй барилга дээрэ Туязовай хүтэлбэрилдэг урашуулай, Дарагайкинагай даадаг комплексно бригадын гэшүүд эрхим амжалта түйлаһан. Хэдэн жэлэй туршада барилга дээрэ таһалгаряагүй хүдэлжэ ябаһан эдэнэр хэһэн, бүтээһэн ажалаа хододоо «эрхим» гэһэн сэгнэлтэтэйгээр тушаадаг болонхой.

Ажалша бэрхэ хүдэр гараараа гэр байрануудые бүтээдэг эдэ барилгашад хаанашье ябахадаа, үндэр бүтээсэ түйлажа, һайн шанартайгаар барилгаяа ашаглалгада үгэдэг юм. Мүнөө эдэнэр нэгэ гэрээ ашаглалгада үгэһэнэй удаа нүгөөдэ барилгануудта ошобо. Жэшээнь, Раиса Андреевна Дарагайкинагай даадаг комплексно бригадын хүдэлмэришэд багшанарай институдай студентнэрэй хамтын байрын барилга дээрэ ажаллана.

— Манай бригада 25 хүдэлмэришэдһөө—штукатур, шэрдэгшэдһээ бүридэнэ. Бидэнэрэй дунда тэрэ, энэмнай муугаар хүдэлнэ гэһэн үгэ хүүр үгы болонхой. Бултадаа нэгэ ажалаа хамһажа, шанар һайнтайгаар, түргэн саг соо хэжэ дүүргэхые оролдодогбди. Тэрэ ашаглалгада үгтэһэн геологуудай байха гэр болзорһоонь 4 үдэр урид дүүргэжэ, энэ барилга дээрэ ерэбэбди, — гэжэ Раиса Андреевна хөөрэнэ.

Багшанарай институдай хам[тын] энэ байрын барилга, намартаа [...] һуралсалай жэлэй эхилтэр аш[аг]лалгада үгтэхэ юм. Энээнһээ [...]на, хүдөө ажахын те[хни]кумэй, багшанарай училищ[ын] һурагшадай хамтын байра[нууд] мүн лэ энэ сагта ашаглалгада [...] тэхөөр хараалагдана. Эдэ [...] байрануудта 2000 һурагшад [...]хинэжэ, һуралсалаа эхилхэ [...]

Иигэжэ түрэл городтомнай [...]дэр үндэр байшан, ордонуу[д] [...] дожол байна. Мүнөө Мух[инай], Илалтын, Терешковагай гуд[амжа]нуудые хараа һаатнай, тани[хагүй] бэшэ болонхой.

Улаан-Үдэмнай өөрынгөө [...] жэлэй ойе шэнэ барилгын [...] хүгжэм соо угтахань гээшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Доржи [Ба]заровай нэрэмжэтэ багша[нарай] дээдэ һургуулиин студент[нэрэй] хамтын шэнэ байра бари[гдажа] байна.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВЭЙ фото.

ДЭЭДЭ-УДЭДЭ ҺАЙНДЭРЛЭГДЭҺЭН МАЙН НЭГЭН

Байгалай үмэнэ болон Дээдэ-Үдэдэ Майн Нэгэнэй һайндэр энэ зуун жэлэй эхеэр тэмдэглэгдэдэг болоһон юм. Манай эндэ түмэр замай баригдажа эхилхэдэ, эмхи ехэтэй революционно хүсэнүүд бии болоо. Тэдэнэрэй олонхидынь ондоо городуудай түрүү хүдэлмэришэдтэй харилсаа холбоотой байжа, революционно дүй дүршэлтэй болоһон.

1902—1903 онуудта Забайкалида социал-демократическа бүлэг байгуулагдаа. Забайкалиин коммунистнар хаанта засагтай тэмсэхэ ябадалда арад зониие эмхидхэхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулһан юм.

1903 ондо РСДРП-гэй Сибириин Комитет Майн 1-ниие һайндэрлэхэ гэһэн шиидхэбэри гаргаа. Дээдэ-Үдэдэ Майн Нэгэниие үнгэргэлгэ нюусаар эмхидхэгдэдэг һэн. Тэрэ оной августда Доодо-Онгостойдо казармэ баригшад буһалгаа хээ. Тиихэдээ экономическа эрилтэ табиһан байха юм.

1904 ондо мүнөөнэй шэлэй заводой райондо эмхидхэгдэһэн Майн 1-нэй жагсаалда 200 шахуу хүн хабаадалсаа. Тэндэ үгэ хэлэгшэд орон дотороо болон хүдэлмэришэдэй байдал тухай суглараагшадта хөөрэжэ үгөө һэн. Тэрэ жагсаалые жандармынхид тараа̄һан байха юм. Гэбэшье тэндэ хэлэгдэһэн үгэ арад зониие сухаришагүй тэмсэлдэ зоригжуулаа.

Майн Нэгэнэй жагсаалай һүүлээр удангүй Дээдэ-Үдэдэ хүдэлмэришэдэй политическэ хүдэлөөн боложо эхилбэ.

Тэрээнһээ хойшо энэ һайндэрые хүдэлмэришэд жэл бүхэндэ тэмдэглэхые эрмэлзэдэг болоо һэн. Зүгөөр совет засагай илан мандаһанай һүүлээр Майн Нэгэнэй һайндэрые манай ороной ажалшад сүлөөтэйгөөр үнгэргэнэ.

Р. СЕРЕБРЯКОВА.

ЗУГАА НААДААР УГТАБА

«Рассвет» колхоз өөрынгөө хүсөөр шэнэ клуб бариба. Үсэгэлдэр энэ клуб ашаглалгада оруулагдажа, колхозой гэшүүд Майн Нэгэнэйнгээ һайндэрые тэндээ угтаа. Эндэ Бэшүүрэй аймагай түбэй эмхи зургаануудай түлөөлэгшэд, хүршэ совхоз, колхозуудайнь айлшад олоороо ерэжэ, ехын найр зугаа хэбэ.

Колхозой клуб 300 хүнэй һууритай харалгын залтай, уужам фойетэй. Тэндэнь шэнэ гоё мебель табигданхай, газаа зосоогүй һайханаар шэмэглэгдээ. Клубай шэнэ байшан соо медицинскэ пункт, библиотекэ нээгдэһэн байна. Энэ байшан ууралаар дулаасуулагдана.

Клубай байшангай газаа совет засагай түлөө тэмсэгшэдтэ дурасхаалай хүшөө бодхоогдохонь.

Г. ГРОМОВ.

Хангалтама һайхан хабар ерээ!

С. БАЛДУЕВАЙ фотоэтюд.

ХААНА ОШОХО ДУРАТАЙБТА?

Ленинэн орденто гүрэнэй оперо, баледэй театрта — Майн Нэгэнэй үдэшын 7 часһаа һайндэрэй ехэ концерт. Майн хоёрой үдэрэй 12 часһаа Кюи Цезарэй «Кот в сапогах» гэһэн зүжэг. Үдэшэндөө духовой оркестрэй ирагуу гоё хүгжэм доро залуушуулай зугаа наадан.

Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театрта—Майн хоёрой үдэшын 8 часһаа залуушуулай зугаа наадан болохо.

Ленинэй орденто Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой Культурын ордондо—Майн нэгэндэ үглөөнэй 10 часһаа «Депутат Балтики», үдэрэй 13 ч., 15 ч., 17 ч., 20 ч., 22 часһаа «Пражский блюз» гэһэн уран һайханай фильм.

Майн хоёрто Культурын ордоной хүүгэдэй уран һайханай секторэйхид үетэн нүхэдтөө һайндэрэй концерт харуулха. Үдэрэй 13 ч., 15 ч., 18 ч., 20 ч., 22 часһаа «Пражский блюз» гэһэн уран һайханай кинокартина.

«Прогресс» кинотеатрай Улаан залдань — Майн нэгэнэй 9 ч. 30 м., 13 ч. 30 м., 18 ч. 40 м., 20 ч. 20 минутаһаа **«Нападение»** гэһэн кинофильм. Мүн 15 ч., 16 ч. 50 м., 20 часһаа **«Костюм почти новый»** гэһэн уран һайханай кинокартина харуулагдаха. **Ногоон залдань** — үглөөнэй 9 ч. 30 м., 15 ч. 50 м., 21 ч. 50 минутаһаа **«Зачарованная Десна»**, үдэрэй 13 ч. 50 м., 17 ч. 40 м., 19 ч. 40 минутаһаа **«Строится мост»** гэһэн кинофильм.

Майн хоёрто **Улаан залдань**—үглөөнэй 4 ч. 40 м., 11 ч. 10 м., 12 ч. 50 м., 18 ч. 10., 21 ч. 50 минутаһаа **«Месяц май»** гэһэн уран һайханай фильм. Үдэрэй 14 ч. 30 м., 16 ч. 20 м., 20 часһаа **«Костюм почти новый»** гэһэн кинокартина. **Ногоон залдань** — үглөөнэй 10 ч. 13 ч. 40 м., 17 ч. 40 м., 21 ч. 30 минутаһаа **«Хрещенные огнем»**, үдэрэй 11 ч. 50., 15 ч. 40 м., 19 ч. 30 минутаһаа **«Зачарованная Десна»** гэһэн кинофильм харуулагдаха.

«Эрдэм» кинотеатрта—Майн 1-2-ой үдэрнүүдтэ үглөөнэй 10 ч.,12 часһаа **«Ленин в Польше»**, үдэрэй 14 ч., 16 ч., 18 ч. 20 минутаһаа **«Ваш сын и брат»**, үдэшын 21 ч. 50 минутаһаа **«Подвиги Геракла»** гэһэн кинокартина харуулагдаха.

«Октябрь» кинотеатрта—Майн 1—2-ой үдэрнүүдтэ үглөөнэй 10 ч., 11 ч. 40 м., 13 ч. 20 м., 15 ч., 16 ч. 40 м., 18 ч. 20 м., 20 ч., 21 ч. 40 минутаһаа **«Месяц май»** гэһэн кинофильм.

Сэмбын фабрикын, мяха- консервын комбинадай, «Электромашина», уһан замшадай, түмэр замшадай клубуудта—һайндэрэй концерт, уран һайханай кинофильмүүд харуулагдаха.

КАПИТАЛАЙ ОРОНУУДТАХИ ЗАБАСТОВКЫН ХҮДЭЛӨӨН

США

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Хэдэ хэдэн штадуудай (Кентукки, Огайо, Пенсильвани болон бусад) 60 мянган шахтёрнуудай забастовко апрелиин 11-һээ хойшо үргэлжэлөөд һаяхан дүүрөбэ. Горнягуудай нэгэдэмэл профсоюзай түлөөлэгшэд коллективнэ шэнэ договор батала̄. Үйлэдбэриин эзэд салин хүлһэ дээшэлүүлхэ тухай шахтёрнуудай эрилтые хангаха баатай болобо.

Нью-Йоркдо газетчигүүдэй забастовко боложо үргэлжэлһөөр. «Уорлд джорнел трибюн» гэдэг хэблэлэй шэнэ корпорациин газетэнүүд гаранагүй.

Энэ корпорациин эзэд баалалтын арбитражай хамааралгаар энэ зүришэлдөөгөө «заһаруулха» гэжэ али болохоор оролдоно. Профсоюзуудай түлөөлэгшэдые мүргэжэ сүүдтэ хэрэг баряа.

ИТАЛИ

РИМ. (ТАСС). Апрелиин 27 Италида стачкын ехэ тулалдаануудай үдэр болобо. Миллион улүүтэй металлургнууд, машина бүтээгшэд, эдеэ хоолой промышленностиин 600 мянган хүдэлмэришэд, цементын заводуудай хүдэлмэришэд, пожарнигууд, хэлхеэ холбоошод, Италиин хүдэлмэришэн ангиин бусад отрядууд буһалгаалан бодобо.

Ажалай шэнэ хэлсээнүүдые баталха хэрэг таһалдуулжа байһан конфиндустриин (Италиин промышленнигуудай конфедерациин) хүтэлбэрилэгшэдэй өөрөө хараа бололдо харюу болгон, эдэ забастовконууд соносхогдоо.

«Салин хүлһэ ямараарше дээшэлүүлхэ, нэмээхэ тухай һаналтагүй» гэжэ конфиндустриин президент Коста һаяхан мэдүүлһэн юм. Теэд забастовконуудай ябасһаа харахада, Италиин ажалшад эрилтэнүүдээ хангуулангүй болихо хэбэргүй.

АРГЕНТИНЭ

БУЭНОС-АЙРЕС. (ТАСС). Аргентинын Тукуман провинцида ажалшадай буһалгаан дахинаа ехээр орьёлон бадарба. «Амалка» гэдэг саахарай заводой хүдэлмэришэд Тукуман хотын үйлсэ гудамжануудта демонстраци хээ. Тэрэниие болюулха гэжэ полициин зэбсэгтэ сагдаанарай хэды һэдэбэшье, предприятиин эзэдэй бүдүүлиг аашые эрид буруушаадага хүдэлмэришэд сэхэ шууд эли̇рхөйлэн мэдүүлээ.

БЕЛЬГИ

БРЮССЕЛЬ. (ТАСС). Эрсталдахи (Льеж шадар) буугай заводуудай эхэнэр хүдэлмэришэд эрэшүүлтэй адли салин хүлһэ түлэхэ эрилтэтэйгээр 11-дэхи неделидээ буһалгаалжа байнхай.

Сүлөөтэ байдал, хүгжэлтэ дэбжэлтэ гэжэ партиин түлөөлэгшэ Жадо Социальна тэдхэлгын министерствын бюджедые ороной сенадта зүбшэн хэлсэхэ үедэнь Эрсталдахи заводуудай эхэнэр хүдэлмэришэдэй ямар байдалтай байһан тухай асуулта хээд, эрэшүүлтэй адли ажал хэһэнэй түлөө адли түлөөһэ эхэнэрнүүдтэ үгэдэг болохо гэһэн хуулиин проект ойрын зургаа һара соо орон дотор бэелүүлхые дурадхаба.

АВСТРАЛИ

КАНБЕРРЭ. (ТАСС). Алба налогуудай ехэ бололгые, үнэ сэнгэй хүндэрэлгые буруушааһан Австралиин ажалшадай тэмсэл улам шанга шөнжэтэй болоо.

Лунда һургуулинуудай багшанар, больницануудай өгээлэй хүдэлмэрилэгшэд, почтын ба телеграфай хүдэлмэришэд, полиграфистнууд болон бусад ажалшад тон өлэбхитэй шангаар тэмсэнэ. Тэрээнһээ уламжалан, засагай газараархид буулга хэхэ баатай болоно. Виктория штадай больницануудай 15 мянган хүдэлмэрилэгшэд, Квинсленд штадтахи гүрэнэй һургуулинуудай багшанар салин хүлһөө нэмээлгээ, шоссе ба түмэр харгынуудай, каналнуудай, хаалтануудай, электростанцинуудай 20 мянган барилгашад салингаа нэмээлгэхын түлөө амжалтатайгаар тэмсэбэ.

СЕПГ-гэй, СДПГ-эй түлөөлэгшэдэй түрүүшын уулзалга

БЕРЛИН. (ТАСС). СДПГ-эй правлениин этигэмжэтэд Ф. Штальберг, Г. Штрифтер, СЕПГ-гэй ЦК-гай этигэмжэтэд П. Фернер, В. Ламберц гэгшэд апрелиин 29-дэ СЕПГ-гэй ЦК-гай байшан соо түрүүшынгээ уулзалга үнгэргөө.

Хоёр талынхид хараа бодолнуудаа найруулан хэлээд, хараалагдаһан хоёр суглаа үнгэргэхэ дурадхал оруулба.

СЕПГ-гэй ЦК-гай, СДПГ-эй правлениин этигэмжэтэдэй удаадахи уулзалга хоёр талын үгэеэ ойлголсоһоной үндэһөөр үнгэргэгдэхэ.

Санто-Домингада жагсаал болобо

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Америкаска хархис политикые буруушааһан ехэ демонстраци апрелиин 28-да Доминиканска Республикын ниислэлдэ дахинаа болобо. Олон мянган зон хотын үйлсэ гудамжануудта гараад: «Янкануд, гэртээ арилагты!», «Американецууд тонилогты!» гэжэ хашхаралдаа.

Информационно агентствэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, гол ехэ жагсаалнууд Бээ даанги байдалай талмай дээрэ болоод, американ арадта доминикан студентнэрэй хандаһан бэшэг уншагдаа.

Демонстрациин үедэ америкаска гурбан түг галдагдаа.

ПРАВДА БУРЯТ[ИИ]

Мүнөөдэрэй номерто

Нэгэдэхи хуудаһанда: КПСС[-эй] Центральна Комитедтэ, СССР[-эй] Министрнүүдэй Соведтэ, ВЦ[СПС-]тэ. «Ажалай, эб найрам[далай] һайндэр» гэһэн түрүү бэшэг. [...] дарта Майн ажалай бэлэгт[э] [...]

Хоёрдохи хуудаһанда: «[...] ороной утаанашье амтатай» [гэһэн] М. Степановай статья. «Газ[...] хүнүүд» гэһэн В. Орловой оч[ерк]. Фоторепортаж. «Гвоздика»—[...] Орбодиевагай корреспонденци.

Гурбадахи хуудаһанда: «[...] этигэнэб» гэһэн Э. Фа[...] очерк. «Ехэ бэдэрэлгын урда [...] —хөөрэлдөөн. «Хани барисаа[ны] модод һалбарха» гэһэн Т. Ба[...]евай корреспонденци.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «[...] зүрхэн» гэһэн М. Лузинай [кор]респонденци. Шүлэгүүд. Х[...]саанаһаа мэдээсэл.

САГАЙ УЛАРИЛ

Мүнөөдэр республика доторо шииг нойтон орохогүй. Зүүн [...]һээ һулахана̄р һалхилха. Х[...] аймагуудта 1—5, урда нютаг[уудта] та 9—14 градус дулаан бай[ха] хүлеэгдэнэ.

Удаадахи номер май[н] 4-дэ гараха

Редактор Ц. О. ОЧИР[ОВ].

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-[...], отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, промышлен[ный] —48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни —40—49, идеологический—24—74, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, [ин]формации—34-05 и переводов—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н-01608. Зак. № 464.